National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 18 1979

Second class mail registration number — 1060.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 3 (2542) XXVIII aastakäik | Neljapäeval, 11. jaanuaril 1979 — Thursday, January 11, 1979 | Üksiknumbri hind 40 centi

„Revolutsiooniline komitee" Kambodzha valitsejaks

Senise kommunistliku rezhiimi asemel tuli uus kommunistlik rezhiim

BANGKOK — Läänerlikide vaatlejad ja sõjalised eksperdid on üllatunud kulvõrd kiirelt Vietnami väed Kambodzha vallutasid ning kui kiiresti sealne rezhiim kokku varises. Vietnami andmetel moodustusid peamised rünnaküksused Kambodzha mässulistest väeosadest kuid läänerlikide vaatlejate ja ekspertide arvates rakendas Hanoi valitsus selleks sõjakäiguks 100.000 hästirelvastatud meest, kes tungisid kiiresti edasi soomusmasinate ja lennuväe toetusel.

Kambodzha loodeosas kuuluvad veel suured maa-alad senise rezhiimi ja julma diktaatori Pol Pot'i kontrolli alla, kuid pealinn Phnom Penh ning kõik tähtsamad keskused on juba langenud sissetungijate okupatsiooni alla.

Võib oletada, et Pol Pot'i rezhiimi kiirele kokkuvarisemisele aitas kaasa ka rahva viha Pol Pot'i ja tema kliki vastu, kuna tema rezhiimi ajal valitses kogu maal kõige julmem terror, mille ohvriks langesid sajad tuhanded inimesed.

Inimesed võtsid uued võimumehed vastu ilmselt selles lootuses, et need ei saa olla halvemad kui Pol Pot ja tema käsilased.

Suur osa Pol Poti juures tegutsevatest hiinlastest põgenesid Phnom Penhni langemisel üle piiri Taisse, kui Pol Poti ja tema lähemate kaaslaste kohta puuduvad andmed.

Mõningate teadete kohaselt on Pol Pot läinud džunglisse ja hakkab sealt organiseerima partisanisõda uue rezhiimi vastu.

Praegu ei ole veel selge, kes hakkab Kambodzhat valitsema kuigi Vietnami võimud lasevad välja paista, et nad annavad valitsuse üle Kambodzha mässulistele, kes ühinesid üle piiri Kambodzhasse tunginud Vietnami jõukudega. Mässuliste juhiks ja vietnamlaste käsilaseks on endine Pol Pot'i valitsuse liige Heng Samrin, kes jääb kaheksa liikmelise kõrgemat võimu omava revolutsioonilise komitee juhiks.

Pol Pot'i rezhiimi kõrvaldamine võimult oli suureks prestiižhikaotuseks Hiinale, kuna Hiina oli Pol Pot'i suur toetaja. N. Liit andis samal ajal oma toetuse Vietnamile, tulles koos Hanoi valitsusega kokkupõrkest välja võitjana.

Võidu saanud mässajad lubavad kehtestada Kambodzhale kõik „demokraatlikud õigused" ning viia rahva vastu „rahule, vabadusele ja sotsialismile".

Pol Pot'i rezhiimi langemisel kerkis Pekingis ootamatult esiplaanile seni kadunud olnud Kambodzha prints Sihanouk, kes andis seal läänerlikide ajakirjanikele pressikonverentsi. Sihanouk mainis, et ta sõidab New Yorki Liitunud Rahvaste Organisatsiooni, et kaitsta seal Kambodzha rahvusliikke huvisid. Ta ütles, et ta pooldab Pol Pot'i välispoliitikat kuid ta ei saa nõustuda tema sisepoliitikaga.

Stokholmis toimus EV Tartu Ülikooli 59. aastapäeva aktus. Pildil aktuse tegelasi. Vasakult Eesti Teaduslik Selts Rootsis esimees tehn. dr Ervin Piitsep, Stokholmi Eesti Osakonna esindaja Epp Anderson, teadusliku ettekande pidaja peaarhivaar fil. dr. Alf Åberg, koorijuht Toomas Tuulse, fil. dr. Elmar Nyman ja dr. Ants Anderson. Foto: M. Lepper

Suured kulud tekitasid kriisi

Miks Ernst Idla lahkus ESTO-80 liikumislavastuse juhi kohalt

STOKHOLM — Rootsis ilmuvates eesti ajalehtedes on pikemalt valgustatud Ernst Idla lahkumise põhjuseid ESTO-80 liikumislavastuse juhi kohalt. Nagu selgub, on koos Idlaga lahkunud ka tema tütar Ingrid Idla, kes on Rootsis samuti tuntud naisvõimlemise eksperdina ja Idla-Center'i direktorina. Ernst Idla kuulus ühtlasi Ülemaailmsete Eesti Päevade aukomiteesse, kuna Ingrid Idla oli liige peakomitee rahvusliku kultuuri sektsioonis. Mõlemad lahkusid ka nendelt kohtadelt.

Rootsis ilmuva „Eesti Päevalehe" andmetel põhjendab E. Idla oma loobumist sellega, et peakomitee otsus liikumislavastuse läbiviimiseks tema juhtimisel venis ja tema kavad sellega jäid kinnitamata. Peakomitee otsuse venimise põhjuseks oli aga liikumislavastuse eelarve, mille Idla-Center esitas esialgsel kujul 235.000 kroonise (ca 60.000 dollarit puudujäägiga. Peakomitee ei leidnud nende suurte kulude katmiseks võimalusi ning jõudis ühtlasi otsusele, et kalkuleeritud tasu liikumislavastuse rezhii ja koreograafia eest on ebaproportsionaalne ühele ideelisel alusel korraldatavale ettevõttele.

Pärast seda kui Kanada esindajad Evelyn Koop ja Toomas Metsala viibisid möödunud aasta lõpul Stokholmis nõupidamistel, kus Ernst Idla neid tutvustas liikumislavastuse ettevalmistusega, otsustas peakomitee vaatamata kriitikale heaks kiita liikumislavastuse kulud,

kuid samal ajal tuli E. Idlalt peakomiteele kiri, milles Idla oma ülesannetest loobus.

Peakomitee avaldas imestust selle üle ja mainis Idlale saadetud vastuses, et siin peab tegemist olema arusaamatusega. Peakomitee taotles kokkusaamist Idlaga, kuid ta ütles sellest ära kuna ta otsus olevat lõplik.

ESTO-80 peakomitee esimees R. Norvell mainis „Eesti Päevalehele", et peakomitee pidi loomulikult oma koosolekutel käsitama ka liikumislavastuse kulusid ja katsuma neid piirata.

Ta ütles, et ESTO-80 peab endaga majanduslikult välja tulema ning ei tohi järele jätta võlgasid, nagu see juhtus omal ajal Skanseni laulupeol, mille võlad jäidki maksmata.

Ta ütles, et ESTO-80 peab endaga majanduslikult välja tulema ning ei tohi järele jätta võlgasid, nagu see juhtus omal ajal Skanseni laulupeol, mille võlad jäidki maksmata.

Ta ütles, et ESTO-80 peab endaga majanduslikult välja tulema ning ei tohi järele jätta võlgasid, nagu see juhtus omal ajal Skanseni laulupeol, mille võlad jäidki maksmata.

Ta ütles, et ESTO-80 peab endaga majanduslikult välja tulema ning ei tohi järele jätta võlgasid, nagu see juhtus omal ajal Skanseni laulupeol, mille võlad jäidki maksmata.

Poola ei suurenda riigikaitselisi kulutusi

VARSSAV — Vaatamata N. Liidu survele otsustas Poola kommunistlik valitsus külmutada riigikaitselise eelarve käesoleval aastal. Poola järgneb seega Rumeenia eeskujule, kus otsustati riigikaitselisi kulusid vaatamata Kremli nõudmistele kärpida. Rumeenia president Ceausescu mainis, et tal on tähtsam rahva elustandardi tõstmine kui riigikaitseliste kulude suurendamine.

Eestlane Rootsi saatkonnas Washingtonis

Rootsi saatkonnas Washingtonis, töötab praegu saatkonna koosseisus teadusliku atashee assistendina eestlane Mihkel Mathiesen. Ta on kutselt metallurgia insener, olles lõpetanud ülikooli Rootsis. Rootsis omandas ta ka keskhariduse.

Leida Leesment ja Evelyn Koop liikumislavastuse üldjuhtideks

Nagu nüüd selgub, on ESTO-80 liikumislavastuse üldjuhtideks pärast E. Idla lahkumist kutsutud naisvõimlemise juhid Leida Leesment Rootsist ja Evelyn Koop Kanadast. Evelyn Koop sai vastava ettepaneku kirja teel möödunud teisipäeval ESTO-80 peakomitee esimehelt Richard Norvell'lt, mille ta aktsepteeris. Evelyn Koop ütleb, et ta sõidab mais Rootsi, kus ta kohtub Leida Leesment'iga liikumislavastuse programmi lõplikuks viimistlemiseks ja kindlaks määramiseks. Ta mainis „Vaba Eestlasele", et kuna Kanada eesti võimlejad moodustavad arvuliselt tõenäoliselt liikumislavastuse võimlemisettekannete tuumiku, siis võiksid ühe osa liikumislavastusest esitada ainult Kanadast saabunud võimlejad.

Shahhi lahkumine päevakorral

Kardetakse, et sõjavägi võtab Iraanis võimu üle

TEHERAN — Iraanis on tekkinud suur opositsioon uuele tsiviilvalitsusele, mille juhiks on peaminister Shapour Bakhtiar. Teheranis ja teistes linnades on viimaste päevade jooksul toimunud jälle streike, meeleavaldusi ja demonstratsioone, mis on nõudnud ohvriks mitukümmend inimest. Demonstrandid nõuavad shahhi lahkumist ning poliitiliste vaatlejate arvates on see ainsaks võimaluseks veeguste rahutuste likvideerimiseks.

Mõningate andmete kohaselt on shahh oma varanduse üle andnud healegevale fondile, millest tehakse järeldusi, et shahh siirdub peatselt välismaale.

Arvatakse, et shahh lahkub pärast seda kui uus valitsus on ametisse kinnitatud.

Uuel tsiviilvalitsusel on tekkinud ootamatud raskused kaitseministri koha täitmisega. Esialgu oli sellele kohale ette nähtud kindral Fereidoun Jam, kes talle tehtud ettepaneku aktsepteeris. Hiljem aga loobus kindral Jam sellest positsioonist.

Arvatakse, et ta tegi seda teiste kõrgemate sõjaväelaste survel, kuna kindralid asuvad sajaprotsendiliselt shahhi selja taga ning ei poolda tsiviilvalitsuse moodustamist.

Sõjaväe vastuolud tsiviilvalitsusega on kergitanud jällegi päevakorrale võimu ülevõtmise sõjaväelaste pool. Ühe prantsuse ajalehe andmetel on üks Iraani kindraleid maininud, et peaminister Bakhtiar kaevab endale ise hauda kui ta laseb shahhil välismaale siirduda. Kindral, kes on shahhi poliitiline nõuandja, kinnitab,

et kuin shahh maalt lahkub, siis üritavad kommunistid Iraanis võimu üle võtmist, mida sõjavägi ei saa aga kunagi lubada.

Jatkuvad streigid näitavad, et Pariisis maapaos viibiv muhameedlaste juht Khomaini kontrollib kindlakäelisemalt sündmusi Iraanis kui peaminister Bakhtiar.

50 surmaohvrit tanklaeva plahvatusel

DUBLIN — Iirimaa rannikul, Bantry Bays asuvas Gulf'i õlikompanii sadamas plahvatas suur prantsuse tanklaev, mille tulemusena sai surma 50 laevameest ja sadamatöölist. Tanklaev „Betelgeuse" vajus kiiresti põhja kui kaks suurt plahvatust käristasid laeva pooleks ning õli süttis põlema. Õlieksperdid arvavad, et plahvatus võis startida kergesti süttivatest gaasidest, mis tekkisid laeva tühjendamisel õlitankides.

1000 punaste agenti tegutsevad Iraanis

WASHINGTON — Läänemaailma ajakirjanduses räägitakse väga vähe kommunistide osast Iraani praegustes rahutustes. Üldiselt märgitakse ainult seda, et N. Liidu raadiojaamad saadavad pidevalt üle piiri propagandasaateid, ässitades üles rahvast shahhi rezhiimi vastu. Ühendriikide luureandmetel on Iraani kommunistlik partei rakendanud tuhat vastava väljaõppe saanud agenti muhameedlaste ringkondadega koos töötamiseks ning nende üles kihutamiseks ja demonstratsioonide korraldamiseks.

Riigipanga laenuintress 11.25%

OTTAWA — Kanada Riigipank tõstis 3. jaanuaril oma laenuintressi määra rekordilisele tasemele — 11,25 protsendile. Panga president Gerald Bouey mainis, et laenuintressi tõstmine oli paratamatu arvestades Ühendriikides rakendatud kõrge laenuintressiga.

SEEDRIORUL
LUMEPALL
27. jaanuaril 1979
KELL 12 PÄEVAL LUMESPORDID
KELL 8 Õ. TANTS JA LÕBUSTUSED
SISSEPÄÄS $3.63
LÕUNA-ONTARIO ÜLIÕPILASTE KOONDIS

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHINGU
26-da AASTAPÄEVA PIDU
laupäeval, 27. jaanuaril 1979 kell 7 õ. Eesti Maja suures saalis
Eeskavalises osas: sopran SILVIA PREEM, bass-bariton RAIMOND TRALLA Michiganist, USA-st, tenor MEINHARD NIINVEE, klaveril GEORG ILTAL
Tervitus: A. J. KALA, esimees — Tervitus väliskülalistele: teadustaja RAFFI MOKS, abiesimees
LOTERII ● TANTS ● EINELAUD ● BAAR
Georg Iltali orkester — Sissepääs $7.— isikult — Laudade ettetellimine: M. Niinvee, tel. 284-4970

VIIULIKONTSERT
CARMEN PRII-ROMANENKO
TÕNU KALAM
Pääsmete eelmüük piiratud arvul on alanud Eesti Abistamiskomitees

ESTONIA Orkestri
AASTAPÄEVA PIDU
laup., 20. jaan. 1979 kell 7 õ. Eesti Majas
Kavas kontsert-ettekandeid ESTONIA Orkestrilt Uno Kook'i juhtimisel
VANATANTS ★ BAAR ★ EINELAUD ★ LOTERII ★ TANTS
Pääsmed saadaval orkestri liikmeilt ja kohapeal
Laudade ettetellimine tel. 244-4750

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1979. aastaks!
Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"
Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HAALEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $55.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $58.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.

Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Castro esitab nõudmisi

Kuuba diktaator Fidel Castro pühitses äsja saareriigil kommunistliku rezhiimi püstitamise 20. aastapäeva. Sel puhul mürisesid Havanna tänavatel vene tankid, taevalaotuse vaikust häirisid vene sõjalennukid ning Castro pidas vägeva ja ülbe kõne, kus ta ülistas oma rezhiimi ja selle püstitajat N. Liitu ning väitis ameeriklaste meelehärmaks, et Kuuba ei mõtlegi Aafrikast koju tuua oma sõdureid, kuna sealsed kommunistlikud riigid vajavad Kuubalt vennalikku abi.

Seoses Castro rezhiimi juubeliga avaldati ka läänerikide ajakirjanduses Kuuba praeguse olukorra ja seal valitsevate meeleolude kohta ülevaateid, kirjeldusi ja analüüse, mis katsuvad sealset kommunistlikku rezhiimi ja rahva elujärge vaadelda ja hinnata mitmest küljest. Castro suuremaks saavutuseks peetakse kõigile elanikele tasuta kooliharidust ja arstiabi andmist, millega Kuuba rahvale olevat osutatud suuri sotsiaalseid teenuseid ja päästetud ta masendavast olukorrast, mille all paljud Ladina-Ameerika rahvad veel praegugi kannatavad. Kahjuks jäetakse nende positiivsete saavutuste esile tõstmisel märkimata, et Kuuba oleks võinud rakendada need sotsiaalsed reformid 20 aasta jooksul ka demokraatliku riigisüsteemi juures ja tõenäoliselt elanikkonnale palju kergema valu ja vaevaga kui seda võib Kuubal ringi liikuva vaatleja silm praegu märgata.

Kuuba positiivsete saavutuste esile tõstmisel minnake läänerikide ajakirjanduses Kuuba olukorda analüüsides sageli mööda faktist, et Kuuba teostatud reformid on rakendatud N. Liidu suurel majanduslikul toetusel, kuna Kuuba peab olema Ameerika kontinendile kommunistliku süsteemi vaate- ja reklaamaknaks. Ilma Moskva toetuseta oleks Kuuba majanduslikult juba ammu kokku varisenud, kuna isegi N. Liidu suurte juurdemaksude juures on Kuuba elanike elu võrdlemisi vilets: toiduainete nappus annab pidevalt tunda ja tarbekaupade puudusest ei maksa üldse rääkida. Seda olukorda ei ole suutnud eriti palju leevendada ka Kanada suur toetus Kuubale, kuna Kanada on müünud Kuubale miljoneid tonne nisu ning eksporteerinud sinna hädavajalikke masinaid ning tehnoloogiat. Eriti suure majandusliku panuse Kuubale on andnud Kanada turistid, kellede arv tõuseb loodetavasti sel aastal 60.000-le. Ehkki turisti silma lõikab vaesus, puudus ja üldine lagunemisprotsess, saabub Kuubale turiste peale Kanada ka teistest riikidest, kusjuures Kanada külalised moodustavad siiski poole turistide üldisest arvust.

Kuid N. Liidu otsesest abist ja Kanada kaudsest toetusest ei piisa siiski kommunistliku Kuuba pikemas perspektiivis kätgus hoidmiseks ja tema majandusliku olukorra parandamiseks. Castro vajab selleks tungivalt kaubavahetust Ühendriikidega, milleks ta on juba mitmel puhul katseid teinud, kuid need on alati jooksnud Ühendriikide Kongressi ja valitsuse vastupanule. Viimase sellelaadilise katse tegi ta alles möödunud nädalavahetusel kui ta Havannas seal külaskäigul viibivatele üheksale Kongressi liikmele mainis, et kui Ühendriigid soovivad paremaid suhteid Kuubaga, siis on Kuuba esimeseks tingimuseks keelu kaotamine Ühendriikide-Kuuba kaubavahetusel. Castro mainis ühtlasi, et ta on teinud juba Ühendriikidele küllaldaselt kontsessioone, kuna ta on vabastanud sadu vange ja lubanud paljudel Ühendriikide ja Kuuba kodanikel välja rännata Ühendriikidesse.

Castro „tingimused" ja „kontsessioonid" tunduvad suuruselhullustuses oleva psühhopaadi unistustena ja ettekujutustena. Kuuba diktaator arvab, et ta on teinud Ühendriikidele suuri järelandmisi kui ta on lasknud oma rezhiimivastaseid vange vabaks. Samal ajal lükkab ta aga kategooriliselt tagasi Washigtoni nõudmise 40.000 Kuuba sõduri koju toomiseks Aafrikast, kus need vene palgasõduritena aitavad siin ja seal Moskva käsilasi võimupositsioonil hoida. Castro tahab Ühendriikidele ette dikteerida, mis ameeriklased peaksid tegema, et Kuubaga häid suhteid jalule seada, kuid ta ei mõtle nähtavasti sellele, miks peaksid ameeriklased Castro taolisele N. Liidu agendile tegema suuri järelandmisi „heade suhete arendamiseks". Kuuba diktaator ei ole nähtavasti suutnud endale veel selgeks teha, et abiotsija osas ei ole mitte Ühendriigid vaid Kuuba ning et ameeriklastel ei ole mingit mõtet abistada ja toetada majanduslikult riiki, kes seda toetust võib kaudselt kasutada oma sõjajõudude teistele kontinentidele saatmiseks, et seal N. Liidu huvide eest võidelda. Kui Castro on valinud endale maailma praegusel poliitilisel areenil demokraatlikku maailma häiriva ja shokeeriva osa, siis peab ta arvestama ka oma käitumisest tekkinud järeldustega. Praeguses olukorras meenutab Castro ainult köögiakna taga klähvivat väikest koera, kes arvab, et vali haukumine annab talle võimaluse tuppa tulla.

K. A.

Churchill nõudis aatompomme N. Liidu vastu

LONDON — Briti valitsuse arhiividest on nüüd vabaks antud dokumendid, millede kohaselt Winston Churchill nõudis N. Liidu ründamist aatompommidega, et murda Berliini blokaadi 1948. aastal. Churchill tegi ettepaneku rünnakuks aatompommidega sel ajal kui ta oli konservatiivide partei ja valitsuse opositsiooni juht. Tema plaani lükkasid tagasi tolleaegne Ühendriikide president Truman ja Briti peaminister Clement Atlee. Churchill tegi oma ettepaneku eraviisilistel kõnelustel peaminister Atleega.

Kuuba diktaator Fidel Castro on oma maa N. Liidule maha mänginud ja peab oma võlgu Moskvale lunastama kuuba sõdurite saatmisega Aafrikasse.

Hiinlased avastavad Ameerikat

Uue kommunistliku generatsiooni esimesed kohtumised kapitalistliku maailmaga — Ameerika võlub hiinlasi

Hiinas ilmuv „Rahva Päevaleht" avaldas äsja erakordse artikliteseeria ameerika eluviisidest reisikirja laadis. Kuigi president Nixon murdis kinnisjää kahe riigi vahel juba 1972, on Hiina Kommunistliku Partei häälekandjas vaid harva trükitud sõbralikku sõna Ühendriikide kohta.

Kuid möödunud kuul on hiina ajalehtedes avameelselt imetletud ameerika televisiooni, kõrget töömoraali ja ameeriklaste tehnika imeväärseid saavutusi. Disneyland aga hurmas igat hiinlasest külastajat.

Hiina ajakirjanik alustab oma reisikirja: „Lennuk laskub. Meie all on näha kaunis linn, pilvelõhkujad on nagu tuletikutoosid, mille vahel tänavad ristlevad.

Piki teid liigub tuhandeid autosid kui mänguasju.

Linn (Los Angeles) on nii suur, et selle piire pole nähagi."

Kindluse mõttes viimases artiklis korratakse veel tavakohast tähelepanekut kuritegevusest ja töötusest Ühendriikides, aga selle kõrval tõdetakse: „Tervishoidlikud olud suurimais linnades ja sugugi halvemad kui meil. Iga meie külaskäik toimub suve lõpu järgus, on kärbseid vähe, väljaarvatud New Yorgis."

Esimest korda mõjuvõimas hiina ajaleht jutustab avameelselt, et paljud tavalised ameeriklased võivad nautida selliseid elu mugavusi, millest hiinlased võivad ainult unistada. „Kuigi Hiinas seda ei teatagi, on igal ameerika perekonnal oma auto ja televisiooniaparaat."

„Washingtonis pääsesime Valget Maja külastama Ühendriikide presidendi kodu ja ka Capitoli", kirjutab Wang Jo-shen.

„Publik võib istuda nelle reserveeritud kohtadele ja jälgida Kongressi tööd.

Kas seal ei kardeta segajaid? küsib ta giidilt. Ei, ütleb giid, kuna politsei nabiks nad kohe kinni."

„Paljud ameeriklased võiksid vanduda, et vanaaegne töömoraal elab oma viimaseid hingetõmbeid. Aga „Rahva Päevalehest" saab sellise käsituse, et ameerika töösttused ja kontorid on otsekui sipelgapesad võrreldes hiinlaste aeglase töötempoga, keda üllatakse mõnikord keset päeva töö juures tukkumas."

Wang kirjutab: „Ameerika linditöö juures ei saa laiselda ega lobiseda. Ameeriklased mõistavad, et esiteks töö ja siis meelelahutus. Ilma tööliste ja tehnikute usinusetta poleks Ühendriigid kunagi suutnud saata inimest kuule."

Tõesti on „Rahva Päevalehe" toimetajail olnud ilmselt raske võrrelda nähtut hiinlastega sidudes. Võib-olla sellepärast, et Mao järglased tahavad nüüd purustada kõige dogmaatilisemad maoismi jooned ja vähendavad oma legendaarse sangari looduslikku suurust.

Hiinlastest külastajad katsuvad kuidagi määritleda kuidas järelmaailm on kohelnud Ameerika revolutsiooni isa George Washingtoni.

Oma artiklis Wang annab tähelepanu nähtud Washingtoni monumentidele ja maalidele järgnevate sõnadega: „Need sümboliseerivad seda, et Ühendriikide kunsti, teaduse ja tehnoloogia õitsemisele pani aluse inimlik Washington. Aga Washingtonile palvetamine näib olevat lõppenud juba palju aega tagasi, sest kõik monumendid on juba paarsada aastat vanad. Kui küsisin ühelt kooliõpetajalt, keda Ameerika noorsugu praegu imetleb, ta mõtiskles hulk aga vastust leidmata, ja arvas, et neil pole ühtki sangarit. Lisas siiski, et mustad imetlevad kõige rohkem lahkunud Martin Luther Kingi."

Igasuguste „aparaatide" tohutu rohkus on pannud Wangi imestama.

„Automatsioon on Ameerikas päris tavaline, liftides ei ole sõidutajaid.

Kui soovid klaasi kohvi või limonaadi, siis saab seda automaadist. Leheautomaadid on ammu asendanud lehemüüjad."

Hiina ajakirjanikud ei salga, et neile meeldib üldiselt ameeriklik eluviis, näiteks lõunasöök Penthouse'is. „New Yorgis nad kutsuti lõunasöögile maailmakaubanduse keskusse, 110-korruselisse pilvelõhkujasse. Sellesse restorani mahub samaaegselt sööma 20.000 inimest. Me tõusime ühe minutiga 107-ndale korrusele. Sel korrusel võis vaadata igasse suunda n.ö. „maailmaakna" kaudu. Oine New Yorgi tuledemeri oli imetlemapanev ja unustamatu pilt."

Hiinlaste külaskäik Ühendriikidesse sattus samale ajale kui partei esimees Hua Kuo-feng oli reisimas Ida-Euroopas. Hiinlased olid hämmastunud oma mõttes sellest, et nende esimehe ringkäigud Rumeenias ja Jugoslaavias saadeti TV-kaudu Ühendriikidesse kohe samal päeval. Hiina delegatsiooni liige Feng Hui-liang kirjutab: „Ameerika TV-programmis näidatakse sageli mõjukaid elavaid olukordi ja sündmusi. Pole ime, et uudiste vaatajate arv kasvab ja ajalehtede levik väheneb."

„Televisioon on siiski ka põhjustanud palju paha, eriti noorsoole, kes on kogunisti hüljanud raamatute ja lehtede lugemise", tõdeb Feng.

Ja vaadates televisiooni Ameerikas kolme nädala jooksul, Feng purskab oma kriitika välja: „Oli programm missugune tahes, reklaam katkestab selle mõne minuti pärast. See on tõesti ärritav."

Hiinlased olid ilmselt sageli hämmastunud ameeriklaste elunähteist. Eriti jahmatab hiinlasi usu tähendus ameeriklaste hulgas. „Igas hotelliruumis on Piibel", kirjutab Wang, „kui käisime Valges Majas, nägin president Carteri laual kahte raamatut, neist üks oli Piibel." Kuidas võib usul olla selline võim riigis, mille teadus ja tehnoloogia on nii kaugele arenenud? Ainuke seletus on, et ristiusk on valitseva klassi ideoloogia. Tavalised inimesed pööruvad usu poole, kuna nad ei ole veel võimelised oma saatust juhtima."

Enne halvustati Hiinas Walt Disney't ja kõiki ta koomiksseeriate tegelasi, nüüd aga „Rahva Päevaleht" suhtub hoopis vastupidi Disneylandi. Ajalehes avaldati pilt Disneylandist, selle mehaanilisest president Lincolnist. „Tema kõne on aeglane ja väärikas", raporteerib Wang, „esiti arvasin, et see on suurepärane näitleja, aga siis koitis mulle, et küsimuses on masin, mis näib inimesena ja kõneleb kui inimene."

Wang jätkab: „Saabusime fantaasiamaale väikese paadiga. Kui tulime tunnelist välja maailmakuulus Miki Hiir tuli meid kättpidi tervitama."

Wang arvas, et Hiina võiks õppida midagi auväärsest „seltsimees Disneyst" ja tema alalise meelelahutuslinna „kasvatuslikest omadusist".

„Mõtlesin seal, kui palju meil raisatakse igal aastal raha rahvuspäeva pidustusele, aga kõik kaunistused ja ehitused kistakse mõni päev hiljem jälle maha. See pole lõppude lõpuks üldse ökonoomne."

Castro Kuuba 20 aastat

Kommunism on toonud Kuubale vaesuse ja viletsuse

HAVANNA — Kuubal pühitseti möödunud nädalal pidulikult kommunistliku Kuuba 20. aastapäeva. Sel päeval oli korraldatud Havannas suurem paraad, kus diktaator Castro demonstreeris N. Liidust saadud tanke, kahureid ja rakette ning pidas ülbe kõne, milles ta kritiseeris eriti Ameerika Ühendriike ja Puna-Hiinat, deklareerides ühtlasi, et Kuuba ei mõtlegi praegu oma sõdureid Aafrikast koju tuua.

Diktaator Fidel Castro mainis, et Kuuba on iseseisev riik ja ei võta kellegilt vastu käskusid ega keeldusid. Kui ta peab vajalikuks oma sõdurite hoidmist Aafrikas, siis teeb ta seda vabatahtlikult inimkonna huvides.

Castro atakeeris eriti Ameerika Ühendriike, süüdistades ameeriklasi majanduslikkude sanktsioonide rakendamises Kuuba vastu. Diktaatori järel pidas kõne ka tema vend kaitseminister Raul Castro, kelle kriitika Ühendriikide suhtes oli veelgi teravam.

Kommunistlik rezhiim Kuubal on eksisteerinud ainult N. Liidu tugeval toetusel, kes on investeerinud miljardeid dollareid Kuuba vee peal hoidmiseks. Vaatamata kakskümmend aastat kestnud kommunistlikule rezhiimile

valitseb Kuubal suur vaesus, tarbekaupade puudus ja toiduainete normeerimine.

Kuuba suuremaks sissetulekuallikaks on suhkru eksport, mille eest N. Liit maksab Castro abistamiseks kõrgemat hinda kui seda makstakse maailmaturul.

Kõik see paneb mõtlema. Kuidas on ühel mehel võimalik oma kõverate ja eluvõõraste ideedega 900 miljonilist rahvast oma raudses haardes hoida, teda pimestada ja rumalaks teha, oma kritiseerijaid taga kiusata ja massiliselt mõrvata ning rahva elustandardit muust maailmast ja selle arengust eraldamisega miinimumini alla viia? Kuid Hiina lähem minevik näitab, et range diktaatorliku rezhiimi juures on kõike seda lakkamatu ajudepesemisega ning informatsiooni varjamisega võimalik teha.

Hiina uute võimumeeste liberaalse ja läände orienteeritud poliitika tulemusena on Hiinas toimunud äkki suur ärkamine. Hiina avalikku arvamist väljendavad müürilehed on muutunud äkki erakordselt liberaalseteks ja nendes nõutakse inimõiguste rakendamist, sõna- ja trükivebadust ja seniste rangete eeskirjade kaotamist meeste ja naiste vahelisel seksuaalsel suhtlemisel.

Kuid kui kaugele võib hiina kommunistlik rezhiim selliste vabaduste andmisega minna?

See on kindlasti kahepalgeline mäng, sest ükski diktatuur ei jää püsima kui ta annab rahvale kätte liiga suuri vabadusi ning vabast maailmast sisse imbuv informatsioon ja uued ideed paljastavad ta

(Järg lk. 3)

Kommentaarid

Kambodzhas on tekkinud nüüd omamoodi kurioosne lugu, kus „kõigi maade ühinenud proletaarlased" üksteist hirmsas vihas lahinguväljal nuhtlevad ja veristavad. Juttu ei ole enam vendlusest ega kapitalismi ikkes olevate inimeste vabastamisest vaid taplus kälb metsade ja maade pärast — lihtsalt kapitalistlike igandite ja imperialistlike himude pärast. Ja sealjuures tundub veel eriti pentsikuna, et seda taplust toetab ühelt poolt N. Liit, kes annab oma abi Vietnamile, kuna vastasleeri abistab Hiina, kelle sümpaatia kaldub Kambodzhale ja kelle süda tuksub 20. sajandi Dzhingis-khaan'ile, Kambodzha punasele diktaatorile Pol Pot'ile.

Vietnami kallaletung Kambodzhale kutsus ootamatult esile terve rea kõrvalnähteid, mis lasevad Kambodzha kommunistlikku rezhiimi paista väga pentsikus valguses. Kui Kambodzha kommunistlikud võimumehed pärast maa vallutamist oma rezhiimi kehtestasid, siis sulgesid nad hermeetiliselt kõik piirid ja ei lasknud sisse ühtegi välismaalast, kes oleks võinud olla nende hirmutegude ja massimõrvade tunnistajaks. See mis Kambodzhas pärast võimu ülevõtmist juhtus, ületab tunnistajate seletuse kohaselt isegi need tapatalgud, mis Stalin ja Mao Tse-tung korraldasid oma vastaste hävitamiseks ja oma diktatuurirezhiimide kindlustamiseks. Nüüd, pärast Vietnami sissetungi Kambodzhasse on Kambodzha võimumehed järsku sattunud libedale jäälе — nende oma aatekaaslased on tunginud neile kallale ja nende tagasilöömiseks ja kogu maailmalt moraalse toetuse saamiseks on abi vaja.

Ja kes nende arvates seda abi peaks andma? Loomulikult jälle läänerriigid, kellede juurde minnakse toetust saama Liitunud Rahvaste Organisatsioonis. Asjale suurema kaalu andmiseks saadetakse seda delikaatset ülesannet täitma kommunistide poole üle läinud Kambodzha prints Norodom Sihanouks, kes vahepeal oli põlu all, kuid kes nüüd toodi jälle vajaduse tõttu kolikambrist välja. Kuid Kambodzhas on asjad arenenud vist juba nii kaugele, et siin ei aita enam isegi läänerriikide abi. Vietnami punased tunnevad oma asja ning nad õiendavad oma arved Kambodzha seltsimeestega kiiremalt kui seda osati arvata. Nende ridade kirjutamisel on Kambodzha pealinn Phnom Penh juba langenud vietnamlaste kätte ja Pol Pot olevat siirdunud pärast Kambodzha rahva hävitamist oma suurt väsimust puhkama Pekingi.

Kõige suurem oliver selle punaste omavahelise mängu juures on kambodzha rahvas, kes on kannatanud tohutuid kaotusi, viletsusi ja alandamisi ning kes on nüüd sattunud ühe kommunistliku diktatuuri küüsist teise punase diktatuuri küüsi.

*

Keegi ei oska ennustada kui kaugele areneb Hiinas Mao Tse-tungi ja tema õpetuste degradeerimine. Puna-Hiina piibel — väike punane raamat Mao Tse-tungi õpetustega — on käibelt kõrvaldatud ja kuuldavasti ümbertegemisel ning praegused võimumehed lasevad tasa ja targu välja paista, et Mao ei olnud kaugeltki nii tark ja kange mees nagu seda tema võimutsemise ajal kinnitati. Pekingist saadud viimaste teadete põhjal on isegi Mao Tse-tungi mausoleum, kuhu diktaatori balsameeritud surnukeha rahvale imetlemiseks välja oli pandud, suletud ja võib-olla leitakse diktaatorile viimane puhkepaik kusagil kõrvalisemas kohas.

See kõik paneb mõtlema. Kuidas on ühel mehel võimalik oma kõverate ja eluvõõraste ideedega 900 miljonilist rahvast oma raudses haardes hoida, teda pimestada ja rumalaks teha, oma kritiseerijaid taga kiusata ja massiliselt mõrvata ning rahva elustandardit muust maailmast ja selle arengust eraldamisega miinimumini alla viia? Kuid Hiina lähem minevik näitab, et range diktaatorliku rezhiimi juures on kõike seda lakkamatu ajudepesemisega ning informatsiooni varjamisega võimalik teha.

Hiina uute võimumeeste liberaalse ja läände orienteeritud poliitika tulemusena on Hiinas toimunud äkki suur ärkamine. Hiina avalikku arvamist väljendavad müürilehed on muutunud äkki erakordselt liberaalseteks ja nendes nõutakse inimõiguste rakendamist, sõna- ja trükivebadust ja seniste rangete eeskirjade kaotamist meeste ja naiste vahelisel seksuaalsel suhtlemisel.

Kuid kui kaugele võib hiina kommunistlik rezhiim selliste vabaduste andmisega minna?

See on kindlasti kahepalgeline mäng, sest ükski diktatuur ei jää püsima kui ta annab rahvale kätte liiga suuri vabadusi ning vabast maailmast sisse imbuv informatsioon ja uued ideed paljastavad ta

(Algus lk. 2)

nõrgad küljed. Pekingi võimumehed on sellest ka väga hästi teadlikud, sest viimasel ajal on juba ajalehtedes ilmunud hoiatavaid märkusi, et sellised kaugeleulatuvad nõudmised võivad kahjustada riigi „ühtsust ja stabiilsust". Ja Hiina uue poliitika ristiisa peaministri asetäitja Teng pidas vajalikuks Ühendriikide ajakirjanikele kinnitada, et ta ei taha rääkida nendega inimõiguste küsimusi, kuna „igal riigil on oma seletus ja sõritus inimõiguste kohta".

Nii-siis — Mao Tse-tungi järglased on asunud Hiina (l. kujundamisel uusi radu tallama, kuid nendel radadel võib esile kerkida ootamatuid ohtusid, mis võivad saatuslikuks kujuneda kommunistlikule rezhiimile.

AMI

VALVEARST NÄDALALÕPUL

13. ja 14. jaan. dr. R. Pahapill, tel. 921-7777.

20. ja 21. jaan. dr. M. Leesment, tel. 481-6834.

Kandideerimine Els Kaljot-Vaarmani Sihtkapitali stipendiumidele

STOKHOLM — Eesti Kultuuri Koondise Kultuurifondi Toimkond teatab, et Els Kaljot-Vaarmani Sihtkapitali stipendiumidele kandideerimise tähtpäevaks on määratud 22. jaanuar 1979. Otsus antakse teada EKK aastapäeval, 11. veebr. 1979.

Sihtkapital on moodustatud abikaasade Erich ja Els Kaljoti korrespektiivse testamendi, mis tehtud 10. sept. 1965. eeskirjade kohaselt. Sihtkapitali eesmärgiks on stipendiumide abil toetada eestlasi, eriti noorsugu, muusika ja teatrikunsti viljelemisel. Sihtkapitali valitseb Eesti Kultuuri Koondise juhatus või selle õigusjärglane.

Kandideerijail palutakse lisada lühikesed eluloolised andmed koos ülevaatega õpinguist ja senisest tegevusest ülalnimetatud aladel ning milleks soovitakse stipendiumi kasutada. Sooviavaldused saata aadressil: Eesti Kultuuri Koondis, Kultuurifond, Box 657, S—101 29 STOCKHOLM.

EKK KULTUURIFONDI TOIMKOND

Ürjo Kareda lavastab Stratfordis

Stratfordi Festivali dramaturg Ürjo Kareda lavastab koos teatri kunstilise juhi Robin Phillips'iga eeloleval hooajal ühe näidendi, mille esialgseks lavastajaks oli ette nähtud Michael Langham, kes aga teiste kohustuste tõttu ei saa seda lavastust enda õlgadele võtta. Ürjo Karedast on Stratfordis kõneldud kui tulevasest alalisest lavastajast seoses kuuldustega Robin Phillipsi tagasi tõmbumisega ja lahkumisega Stratfordist.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact leaside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

nõrgad küljed. Pekingi võimumehed on sellest ka väga hästi teadlikud, sest viimasel ajal on juba ajalehtedes ilmunud hoiatavaid märkusi, et sellised kaugeleulatuvad nõudmised võivad kahjustada riigi „ühtsust ja stabiilsust". Ja Hiina uue poliitika ristiisa peaministri asetäitja Teng pidas vajalikuks Ühendriikide ajakirjanikele kinnitada, et ta ei taha rääkida nendega inimõiguste küsimusi, kuna „igal riigil on oma seletus ja sõritus inimõiguste kohta".

Nii-siis — Mao Tse-tungi järglased on asunud Hiina (l. kujundamisel uusi radu tallama, kuid nendel radadel võib esile kerkida ootamatuid ohtusid, mis võivad saatuslikuks kujuneda kommunistlikule rezhiimile.

AMI

VALVEARST NÄDALALÕPUL

13. ja 14. jaan. dr. R. Pahapill, tel. 921-7777.

20. ja 21. jaan. dr. M. Leesment, tel. 481-6834.

Kandideerimine Els Kaljot-Vaarmani Sihtkapitali stipendiumidele

STOKHOLM — Eesti Kultuuri Koondise Kultuurifondi Toimkond teatab, et Els Kaljot-Vaarmani Sihtkapitali stipendiumidele kandideerimise tähtpäevaks on määratud 22. jaanuar 1979. Otsus antakse teada EKK aastapäeval, 11. veebr. 1979.

Sihtkapital on moodustatud abikaasade Erich ja Els Kaljoti korrespektiivse testamendi, mis tehtud 10. sept. 1965. eeskirjade kohaselt. Sihtkapitali eesmärgiks on stipendiumide abil toetada eestlasi, eriti noorsugu, muusika ja teatrikunsti viljelemisel. Sihtkapitali valitseb Eesti Kultuuri Koondise juhatus või selle õigusjärglane.

Kandideerijail palutakse lisada lühikesed eluloolised andmed koos ülevaatega õpinguist ja senisest tegevusest ülalnimetatud aladel ning milleks soovitakse stipendiumi kasutada. Sooviavaldused saata aadressil: Eesti Kultuuri Koondis, Kultuurifond, Box 657, S—101 29 STOCKHOLM.

EKK KULTUURIFONDI TOIMKOND

Ürjo Kareda lavastab Stratfordis

Stratfordi Festivali dramaturg Ürjo Kareda lavastab koos teatri kunstilise juhi Robin Phillips'iga eeloleval hooajal ühe näidendi, mille esialgseks lavastajaks oli ette nähtud Michael Langham, kes aga teiste kohustuste tõttu ei saa seda lavastust enda õigadele võtta. Ürjo Karedast on Stratfordis kõneldud kui tulevasest alalisest lavastajast seoses kuuldustega Robin Phillipsi tagasi tõmbumisega ja lahkumisega Stratfordist.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame:
Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

nõrgad küljed. Pekingi võimumehed on sellest ka väga hästi teadlikud, sest viimasel ajal on juba ajalehtedes ilmunud hoiatavaid märkusi, et sellised kaugeleulatuvad nõudmised võivad kahjustada riigi „ühtsust ja stabiilsust". Ja Hiina uue poliitika ristiisa peaministri asetäitja Teng pidas vajalikuks Ühendriikide ajakirjanikele kinnitada, et ta ei taha rääkida nendega inimõiguste küsimusi, kuna „igal riigil on oma seletus ja selgitus inimõiguste kohta".

Nii-siis — Mao Tse-tungi järglased on asunud Hiina olukorra kujundamisel uusi radu tallama, kuid nendel radadel võib esile kerkida ootamatuid ohtusid, mis võivad saatuslikuks kujuneda kommunistlikule rezhiimile.

AMI

Naisvõimlemine vajab eestlaskonna toetust

Evelyn Koop räägib naisvõimlemise probleemidest ja majanduslikest raskusist

Kalev-Estienne'i võimlejate juht Evelyn Koop käsitas „Vaba Eestlasele" antud jutuajamisel üksikasjaliselt naisvõimlemisega seoses olevaid probleeme ja kinnitas, et ta tahab rütmilist naisvõimlemist kui ühte silmapaistvat osa eesti kultuurist siin Kanadas edasi viljeleda ja alal hoida, kuid selleks vajab ta kõigi eestlaste kaasabi. Evelyn Koop mainis, et viimaste aastate jooksul on eesti naisvõimlejate arv hakanud pidevalt vähenema ja kui see tendents jatkub, siis võib peagi saabuda moment kus meie rütmiline naisvõimlemine sureb osavõtjate ja asjahuviliste puudusel välja. Võimlemisrühmade koosseisude arvulist suurendamist vajame ka eelolevateks Eesti Päevadeks Stokholmis, kuhu Kanada eestlasi oodatakse suurearvuliselt esinejatena ja kaasaelajatena

Evelyn Koop mainib, et Kalev-Estienne korraldusel toimuvad Torontos rütmilise võimlemise tunnid kõigis vanuse klassides tütarlastele ja täiskasvanutele. Nendes tundides on võimalik õppida Eesti Päevade esinemiste kava või võimelda ja teha kehalisi harjutusi ainult oma huvides.

Eritunnid on ette nähtud ka endistele eliitvõimlejatele, kes vahepeal perekondlikel või muudel põhjustel võimlemisest eemale on jäänud kuid nüüd tahavad tagasi tulla.

„See, millest eelpool juttu, oli rütmiline naisvõimlemine, kuid kõrvuti sellega harrastatakse Kalev-Estienne'i rühmades ka võistlusvõimlemist, mis sobib nendele noortele, keda ei rahulda rütmiline võimlemine ja kes on valmis tegema suuremaid pingutusi ja pühendama rohkem aega treeningule, mis ulatub 3—5 õhtuni nädalas", jutustab Evelyn Koop, lisades, et Kalev-Estienne'i võistlusvõimlejad on saavutanud kõrgeklassilise taseme ning toonud rahvusvahelistelt võistlustelt suure konkurentsi juures esikohti. Selgitades rütmilise ja võistlusvõimlemise vahel esinevat erinevust jutustab Evelyn Koop,

et rütmilise võimlemise viljelemisel on põhialusteks keha- ja kõnni-jooksu koolid, pingutus- ja lõdvestusharjutused, ning painduvuse ja koordinatsiooni taotlemine.

Vaba liikumise arendamiseks on rütmilisesse võimlemisesse sisse lülitatud ka harjutused palliga ja lintidega. Võistlusvõimlemise põhialuseks seevastu on ballet ja akrobaatika kusjuures harjutuste sooritamisel kasutatakse linte, rõngaid, palle ja hüppenööre.

„Võimlemistundide organiseerimine on kahtlemata seotud suurte majanduslikkude kuludega — kuidas olete lahendatnud selle küsimuse?"

„Majanduslik olukord on omaette raskeks probleemiks. Föderaalvalitsus annab kehalisele kasvatusele toetusi eri-kategooriate alusel. Võimlemise alal lähevad need toetused Võimlemisliidu käsutusesse, kes annab toetusi peamiselt koosolekute ja seminaride korraldamiseks. Kui võistlusvõimlejad sõidavad võistlustele, siis maksetakse välja nende reisikulud, kuid vastavad klubid või provintsivalitsused peavad maksma nende hotelli- ja toidukulud.

Kuid klubidel ei ole raha ning noortel tuleb sageli kulusid tasuda oma taskust, mis on koolis käivatele tüdrukutele ja nende perekondadele suureks majanduslikuks koormaks.

Klubid katsuvad oma sissetulekuid suurendada loteriidega, shokoladitahvlite müümisega ja muude pisiüritustega, mis tavaliselt ei anna loodetud tulemusi. Muuseas — rütmilise naisvõimlemise rühmad ei ole üldse võetud valitsuse toetuse kategooriatesse ja klubil ja võimlejatel tuleb kõik kulud ise tasuda. Ontario valitsus andis varem rütmilise naisvõimlemise rühmadele toetuse Wintario loterii summadest, kuid nüüd lõpetati see toetuste andmine."

EVELYN KOOP

„Kuidas on lood Kalev-Estienne Hiina-reisi kulude katmisega. Teatavasti tegi rühm Hiinas Kanadale suurt reklaami, kuid valitsus ei andnud selleks sõiduks toetust — kas olukord on vahepeal muutunud?"

„Meie võitleme veel praegu selle sõiduga seoses tekkinud majanduslike raskustega, kuna meil on maksta 8000. dollariline võlg", vastab Evelyn Koop.

Ta meenutab, et Kalev-Estienne võimlemisrühm — kõik eestlannad peale kahe võimleja — tutvustasid Kanada kehakultuuri Jaapanis ja Hiinas paremast küljest, kuid valitsus ei andnud selleks reisiks majanduslikku toetust. Valitsus ütles toetuse andmisest ära viimasel minutil ja tüdrukud ei saanud enam sõidust loobuda, kuna selleks olid kõik ettevalmistused ja kokkulepped tehtud. Selle pika reisi kogukulud olid 22.000 dollarit.

Kalev-Estienne majandus on rajatud võimlejate liikmemaksudele, mis on 75 dollarit aastas. See võimaldab 34 nädala kestel osa võtta kaks korda nädalas toimuvatest võimlemistundidest, kusjuures võimlemise aeg igal õhtul on 1,5 tundi. Treenerite tasud on valitsuse poolt kindlaks määratud ning need ulatuvad 10—20 dollarini. Klaverisaatja tund on 7—10 dollarit. Tasu tuleb maksta ka võimlate eest, mis sageli ulatub 15 dollarile tunnist.

Võistlusvõimlemist harrastavate klubide kulud on veelgi suuremad ning eeltoodust selgub, miks suurem osa võimlemisega tegelevatest klubidest võitlevad majanduslike raskustega.

Lõpuks esitame Evelyn Koop'ile mõned küsimused ta enda kavatsuste ja plaanide kohta. Küsitatu mainib, et ta on loobunud Kanada Võimlemisliidu presidendi kohast kuigi ta on üle-Kanadalises ulatuses ikka veel teatud määral seotud liidu tegevusega. Ta on Kalev-Estienne kõrval suure osa oma tööjõust pühendanud Ontario valitsusele, kus ta on nõuandja kehalise kasvatuse alal. Kuid sellele lisaks kuulub ta Rahvusvahelise Võimlemisliidu seitsme-liikmelisesse juhatusesse Kanada esindajana. Liitu kuulub 79 riiki ning Evelyn Koop mainib lõpuks kurva nähtena, et poliitika kipub sageli mõjutama rahvusvahelist spordiliikumist ja kehalist kasvatust, mille vastu ta on alati võidelnud. „Kuid see võitlus teeb ka minu töö huvitavaks", lõpetab Evelyn Koop.

Iisrael loodi USA survel

Inglased kaotasid Palestiinas närvid

LONDON — Inglismaal on pärast 30-ne aastast arhiivides hoidmist avalikuks tehtud dokumendid, milledest võib järeldada, et inglased kaotasid Palestiinas oma närvid kui nad ei saanud Ühendriikide survel enam ajada araablasi pooldavat poliitikat. Dokumendid näitavad, et Inglismaal ei olnud vastuolusid mitte ainult ameeriklastega vaid ka prantslastega, kes toetasid juutide massilist immigratsiooni Palestiina aladele.

Inglased tüdinesid 1948. aastal juutide ja araablaste vahelistest võitlustest ja tõid kiiresti välja oma väed Palestiinast, mis anti Liitunud Rahvaste Organisatsiooni kontrolli alla.

Inglased loobusid oma mandaadist, mis oli neile antud 1922. aastal ning samal päeval kui inglased oma sammu teatavaks tegid, kuulutati välja Iisraeli riik, mille Ühendriigid andsid kohesalt oma tunnustuse.

Dokumentides kinnitatakse, et Prantsusmaa valitsus oli aktiivselt seotud juutide illegaalse immigratsiooniga Palestiinasse, kusjuures juudi immigrantide laevad said abi Prantsusmaal Marseille sadamas.

Juudi põgenike väljarändamisele Palestiinasse aitasid kaasa Ühendriikide ametnikud liitlaste kontrollkomisjonis pärastsõjaegses Itaalias, finantseerides ka juutide transporti oma uuele kodumaale.

Asjaomastest ringkondadest mainitakse, et Iisraeli riigi rajamise aegsed dokumendid ei ole Inglismaal täies ulatuses avalikuks tehtud ning kõigi dokumentide avaldamisel võib esile kerkida veelgi mitmesuguseid huvitavaid asjaolusid, mis sundisid inglasi kiiresti oma väed Palestiinast välja viima.

Kirjanike stipendium

STOKHOLM — Rootsi Författarfond (Kirjanikefond) on määranud teistkordse tööstipendiumi Karin Saarsenile tema rootsikeelse rootsi kooli tänapäeva käsitleva romaani lõpetamiseks 6000:— ($1.500) suuruses.

ESTO MUTUAL FUND. LTD.
Aktsia hind 5. jaan. $7.96
145 King St. W., Room 1900
Toronto, Ont. M5H 1J8
Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

GM RK
REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

41 tööd näidendi võistlusel

Kanadast saadetud ESTO-80 võistlusele 5 näidendi- ja 1 televisioonimängu käsikiri

STOKHOLM (EPL) — Tähtaja lõppedes oli ESTO-80 näidendivõistluse zhüriile saabunud kokku 41 tööd 38-lt varjunimelt. Kui mitu autorit nende varjunimede taga peitub, saab teatavaks alles pärast nimeümbriku avamist. Võimalik, et mõned autorid kasutavad mitut varjunime.

USA-st saabus näidendikäsikirju 8, tv-mänge 1, kuuldemänge 5, kokku 14. Kanadast vastavalt 5, tv-pilte 1, seega kokku 6. Inglismaalt 1 näidend ja 1 tv-mäng. Austraaliast 3 näidendikäsikirja ja 1 tv-pilt; Rootsist 9 näidendit, 3 tv-mängu, 3 kuuldemängu, kokku 15 võistluskäsikirja.

Zhürii koosseisus Helmi Eller, Paul Laan, Heljo Mängel-Sundsvik, Signe Pinna ja Lensi Römmer, töötab intensiivselt, et oma otsuseid langetada jaanuarikuus.

Kuna häid teoseid on rohkem kui rahalisi auhindu, on otsustatud avaldada paremad tööd erilise ESTO-80 Näidendivalimikus, mida levitatakse kõigile eesti teatritele välismaal, nii et need saaksid uuendada oma reperatuuri ning teosed ei jääks arhiivi. Kuid ka publitseerimine nõuab kulusid, milleks praegu summad puuduvad.

Teatritoimkond on saanud seni auhindadeks toetusi järgmiselt: Balti Humanistide Ühingult kr. 2000, Eesti Komiteelt 2000, Eesti Kultuuri Koondiselt 500, Eesti Laenu-Hoiu Ühisuselt 250, Stokholmi Eesti Teatrilt 1250, A/S Eesti Majalt 1000, Stokholmi Eesti Ühingult 250, seega kokku 7250 krooni. Auhindu on aga välja kuulutatud kr. 8000 (ca $2000) väärtuses.

Seega puudujääk seni 750 kr., millele lisandub käsikirjade publitseerimiseks vajalik summa.

Teatritoimkond palub nendeks otstarveteks lahkeid annetajaid sisse maksta toetusi ESTO-80 postiarvele 92 30 80-6 märkides talongile „Teatritoimkonnale".

Raadio-kuuldemängude ja televisioonilavastuste eetrisse jõudmise eest on lubanud hoolitseda Andes Küng.

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69,—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata.
VABA EESTLANE
P.O Box 70. Postal Stn C. Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks poolaastaks
veerandaastaks tavalise kiripostiga alates
19 Tellimise katteks lisan $ siinjuures
raha shekis rahakaardis (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nim
Aadr.

OOTAMATULT LAHKUNUD KALLIST EMA JA VANAEMA

ANNA SILLASTE't

sündinud 15. aprillil 1902 Läänemaal
surnud 28. detsembril 1978 Pärnus

Mälestavad sügavas leinas

tütar ASTA JOSTMAN abikaasaga Kanadas
poeg HARRY SILLASTE perekonnaga kodumaal, Pärnus
tütretütar TIIU (ERG) CABANAS U.S.A.-s, Kalifornias

Olgu kerge sul
kodumaa muld!

UINUS MEIE ARMAS ÕDE, NAISEÕDE, TÄDI, RISTIEMA JA VANATÄDI

OLGA MARIE PARIS

Neiuna Jõks
Sündinud 18. märtsil 1892 Tartus
Surnud 7. jaanuaril 1979 New Brunswick'is, USA-s
Maetud 10. jaanuaril 1979 Kensico surnuaiale, New York'is

Vaikses leinas

kaksikõde ELSA RAUDSEPP abikaasa Aleksandriga
õetütar EVI JAAGUSTE abikaasa ja poegadega
õetütar MAIA ZIRK abikaasaga

Tule, Issand Jeesus,
otsusta minu eest, ma ise
ei suuda enam! Aamen.

ARMAS ÕDE JA TÄDI

ANNA TÜRK

Sündinud 17. jaanuaril 1907 Kihnus
Surnud 4. jaanuaril 1979 Kihnus

Sind mälestavad valusas leinas

õde MARTA KASE oma lasteperega ja
lastelastega Torontos
VENNANAINE ja POEG perega Rootsis

Puhka rahus oma
kodusaare kalmistul!

OOTAMATULT LAHKUS MEIE ARMAS VEND JA ONU

GRIGORI HAIKO

Sündinud Saaremaal 11. sept. 1906. a.
Surnud Hälsingborgis, Rootsis 9. dets. 1978. a.

Mälestavad kurbuses

VEND abikaasaga
VENNALAPSED perekondadega
ÕDE ja ÕEPOEG Los Angelesis
ÕDE Eestis

LAHKUS MEIE ARMAS AUVILISTLANE

Marie Laidoner-Kruszevskaja

Sündinud 7. detsembril 1888 Vilnos
Surnud 12. novembril 1978 Viljandis

Sügavas leinas

korp! AMICITIA

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal)
221-1159
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

ELMAR LUGUS't

sündinud 27. novembril 1904 Sangastes
surnud 9. jaanuaril 1979 Torontos

mälestavad

ERNA LUGUS
RUTH, PEETER, ROMAN ja ERIC LANNO
MAI, RAGNAR, RALF ja KAREN POHLAK
JÜRI, JUTA ja LIISA LUGUS
MERIKE, RICHARD, VALERIE ja PAULA TIBERIUS

Matusetalitus reedel, 12. jaanuaril kell 10 hommikul Mt. Pleasanti surnuaia krematooriumis.

Soome Ap. Õigeusu kirik taotleb sõltumatust

STOKHOLM — Soome õigeusu kirik korraldas 25.—26. novembrini Kuopios Ida-Soomes suured pidustused oma autonoomseks kuulutamise 60 aasta ja ristiusu Karjalasse tuleku 800 aasta juubeli puhul. Pidustustest võttis Soome Õigeusu Koguduse Rootsi esindajana osa praost Martin Juhkam.

Soome õigeusu kiriku peapiiskop Paavali andis praost Juhkamile üle Püha Talle Ordu I klassi liikmemärgi. Ainult kolmele välisküalisele anti nimetatud ordu aumärk. M. Juhkam pidas kõne pidustuste puhul korraldatud banketil.

Väliskülaliste hulgas olid muuseas Konstantinoopoli oikumeenilise patriarhaadi esindaja, metropoliit Damaskinos, Jeruusalemma patriarhaadi esindaja arhimandriit Timotheos Margaritis ning mõned esindajad Leningradist ja Moskvast.

Küsimus Soome õigeusu kiriku lahtilöömisest Konstantinoopoli patriarhaadist tuli võrdlemisi teraval kujul esile pidustuste jooksul.

Soome ajakirjanduse teatel seda küsimust puudutati „erakordselt ägedal pressikonverentsil". Kuna see pressikonverents oli mõeldud ainult piiskoppidele, pidas praost Juhkam oma pressikonverentsi, kus ta jutustas oma koguduse tegevusest Rootsis.

Soome valitsus on võtnud positiivse seisukoha ettepaneku kohta, et Soome õigeusu kirik kuulutaks end täiesti iseseisvaks. See eeldab ühe uue piiskopkonna loomist seni olemasolevatele kahele piiskopkonnale.

Kui Soome Vabadussõjas 1918 saavutas iseseisvuse, katkesid ka Soome õigeusu kiriku sidemed Venemaa õigeusu kirikuga.

Soome valitsus andis 26. novembril 1918 dekreedi, millega Soome õigeusu kirik määrati autonoomseks kirikuks.

Moskva patriarhaat tunnustas seda autonoomiat 1921. a. Soome õigeusu kiriku esimese kirikukogu poolt Sortavalas 1922. a. valiti eestlasest praost Herman Aav vikaarpiiskopiks. Järgmisel aastal õnnistati ta piiskopiks Konstantinoopolis.

1923. a. Soome õigeusu kiriku delegatsioon käis Konstantinoopolis palumas täielikku iseseisvust ehk autokefaaliat. Seda ei saadud, kuid Konstantinoopol õnnistas Moskva patriarhaadi poolt juba tunnustatud autonoomia. Nii läks Soome õigeusu kirik Konstatinoopoli oikumeenilise patriarhaadi alla.

Umbes 20 aastat hiljem, s.t. aastail 1945—57 püüdis Moskva saada Soome kirikut uuesti Moskva patriarhaadi alla, kuid need katsed ebaõnnestusid tänu eelkõige peapiiskop Hermani (Herman Aav) kindlale hoiakule.

Valamo ja Konevitsa kloostrid läksid siiski ilma luba küsimata Moskva patriarhaadi alla, kuid pöördusid tagasi Soome õigeusu kiriku juurde 1957. a.

kui Moskva patriarhh Aleksei tunnustas Soome õigeusu kiriku kuulumise Konstantinoopoli oikumeenilise patriarhaadi alla.

Nüüd aga Soome õigeusu kirik otsib vabanemist Konstantinoopoli alt ja tahab saada täiesti iseseisvaks.

„TEATAJA"

Vana Andrese koguduse tuluõhtu

Toronto Vana-Andrese koguduse jõulu ringkirjas mainib koguduse juhatus, et möödunud aastal teostati kiriku hoone juures terve rida korrastus- ja parandustöid. Nii seati korda kiriku peasissekäigu välistrepp ja monteeriti trepi juurde käsipuud. Ühtlasi toimus viletsas olukorras oleva aia asendamine uuega ning tehti kirikuhoone köögis suuremaid korrastustöid. Kavatsusel oli ka kiriku välismüüride ja akende parandus ja värvimine kuid see tuli edasi lükata eelolevale suvele. Nende tööde läbiviimiseks on koostatud eelarve, mis ulatub 20.000 dollarile.

Erakorraliste väljaminekute osaliseks katmiseks korraldatakse käesolevas jaanuaris koguduse tuluõhtu, mis toimub laupäeval, 27. jaanuaril kell 6 p.l. piduliku õhtusöögi ja mitmekesise huvitava kavaga. Õhtusöögi hinnad on jäetud kulude tõusule endiseks — 25 dollarit isikult. Pensionäridele on ette nähtud 15 dollarit isikult. Pääsmeid palutakse varuda koheselt kas nõukogu liikmeilt või kiriku kantseleist.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Kontsert Peetri kirikus

Järelkajana äsjamöödunud jõuludele toimub Peetri kirikus pühapäeval, 14. jaanuaril kell 4 p.l. konsert, kus tuleb esitamisele barokkajastu jõulumeeleolulist instrumentaal- ja vokaalmuusikat. Kaastegevad sellel kontserdil on Musica Divina ja Musica Viva ansamblid Lembit Avessoni juhatusel.

Koori poolt tuleb ettekandmisele Antonio Vivaldi „Magnificat", Püha Maria „Kiituslaulule" (Luuka 1:46—55) rajatud teos koorile ja solistidele. „Magnificat" oli ja on traditsiooniline jõulu- ja õhtuteenistuste vastulaul liturgilistel jumalateenistustel.

Barokk-orkestraalmuusikas on jõulu teema sümboolselt esindatud nn. concerto pastorale — põhiliselt hariliku concerto grosso — tüüpi helitöödes, millele on lisatud üks või kaks osa kolmele jagunevas taktimõõdus. Helitööd on rajatud pastoraalsele (karjaste) muusikalistele teemadele. Esitamisele tulevad Corelli, Molteri ja Pachelbeli — itaalia ja saksa — barokkajastu heliloojate helitööd.

Loodame, et usuliselt haarava muusika sõbrad hindavad meie tuntud helilooja ning koori- ja orkestrijuhi väljapaistvaid võimeid ning toetavad kõrgeklassilist kirikumuusika harrastust rohke osavõtuga kontserdist.

5 Toronto postiteenijat vallandati

Kanada postivalitsus vallandas viis Toronto postiametnikku, kes tegutsesid aktiivselt möödunud oktoobris illegaalse streigi organiseerimisel. Vallandamisel võeti arvesse ka nende postiametnike varasemat postiteenindust häirivat tegevust.

Ärahüppaja perekond KGB terrori küüsis

STOKHOLM (EPL) — Rootsi põgenenud venelane Valentin Agapov, kelle perekonda on N. Liidus neli aastat kinni hoitud, on saanud oma emalt esimese kirja, mis on Rootsi saadetud käsipostiga Prantsusmaa kaudu.

Selles jutustab Agapovi ema Antonina, kuidas neid on valvatud KGB meeste poolt Rootsi kuningapaari külastuse ajal N. Liitu. Ööd ja päevad kestev valve kolme autoga on kestnud 15. aprillist kuni 16. juunini.

Perekonda on jälitatud kõikjal, kuhu nad on läinud, ka supelasutusse.

8. juunil läks Agapovi naine Ludmilla telefoniga helistama avalikust kõnepunktist. Seal tungisid talle, ta tütrele ja Agapovi emale kallale purjus KGB mehed, kes keerasid naiste käed seljataha ja peksid neid rindu ja kõhtu. Peksmist teostati korduvalt. Kokku võttis peksmisest osa kuus meest.

Valenin Agapov väidab, et KGB konfiskeerib kõik kirjad, mis perekond talle katsub saata.

Valentin Agapov on tõlkinud oma ema kirja inglise keelde ja saatnud tõlked kõigile nende riikide valitsustele, kes on alla kirjutanud Helsingi kokkuleppele inimõiguste osas.

Perekonna kõige viimane mure on KGB ähvardus võtta Agapovi 14-aastane tütar Lilia ema ja vanaema juurest ära ja panna ta lastekodusse.

Hiina koondab vägesid piirile

WASHINGTON — Ühendriikide valitsusele saabunud luureandmetel koondab Hiina suuremaid vägede kontingente Vietnami piirile, mis laseb oletada sõjalist aktsiooni Vietnami vastu. Praeguses Vietnami ja Kambodzha vahelises konfliktis toetab Hiina Kambodzha kommunistlikku rezhiimi ja nähtavasti kavatseb oma sissetungiga Vietnami abistada oma kaitsealust, eriti olukorras, kus Vietnami sõjajõud on tunginud sügavale Kambodzha territooriumile ning ähvardavad seal võimul oleva Pol Pot'i rezhiimi kukutada. Ühendriikides jälgitakse neid sündmusi suure tähelepanelikkusega kuigi arvatakse, et Hiina vägede toomine Vietnami piirile on mõeldud Hanoi valitsusele hoiatuseks. Samal ajal aga valitseb kartus, et Hiina ja Vietnami vaheline sõjaline kokkupõrge võib põhjustada N. Liidu kallaletungi Hiinale ja kahe kommunistliku suurriigi vahelise sõja.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Taivan võib langeda rünnaku ohvriks

PEKING — Hiina peaministri abi Teng Hsiao-ping, keda peetakse Hiina uue välispoliitika isaks, tähendas Pekingis peetud pressikonverentsil Ühendriikide ajakirjanikele, et Hiina valitsus taotleb Taivani ühendamist Hiinaga rahuliku teel, kuid see ei tähenda veel seda, et Hiina loobuks vajaduse korral „teiste vahendite" kasutamisest. Tengi sõnavõtt oli teataval määral külmaks dushiks Ühendriikide välispoliitika kujundajatele kuna seni antud informatsiooni kohaselt olid hiinlased andnud kindla lubaduse, et nad sõjaga ei hakka Taivani vallutama.

Peking lubab Taivanile autonoomiat

PEKING — Hiina peaministri asetäitja Teng Hsiao -ping mainis Pekingis külas viibivatele Ühendriikide senaatoritele, et Taivan võib säilitada oma valitsuse ja sõjaväe ning tegutseda autonoomse riigina kui ta ühineb Hiinaga. Teng kinnitas, et Hiina kasutab Taivani suhtes jõudu ainult siis kui Taivani valitsus keeldub Hiina valitsusega läbirääkimistesse astu[...] mast või kui N. Liit segab vahele Taivani küsimuse lahendamisele. Ühendriikide poliitilistes ringkon[...] dades mainitakse, et Tengi seisu[...] kohtade tuumaks on Rahvusliku Hiina juhtide loobumine oma suve[...] räänsest võimust Taivanil.

Carter ei poolda uut lennukite emalaeva

WASHINGTON — Ühendriik[...] de president Carter lükkas tagas[...] kaitseminister Browni ettepanek[...] uue 90.000 tonnise lennukite ema[...] laeva ehitamiseks. President too[...] nitas, et ta pooldab nende hiigla[...] te asemel väiksemaid sõjalaev[...] ning tegi kaitseministeeriumil[...] ülesandeks vastavate plaanide[...] alustamiseks. Presidendi otsus [...] Pentagonile üllatuseks, kuna ka[...] seministeeriumi juhtivad ringko[...] nad olid veendunud, et Carter t[...] tab uue suure lennukikandja e[...] tamist.

Voldemar Kurese juubel

STOKHOLM — Stokholmis p[...] hitses oma 85. sünnipäeva ee[...] ajakirjanduse veteran Voldem[...] Kures, kes on töötanud 68 aast[...] sulemehena ning on veel praegu[...] vaatamata oma kõrgele elue[...] tegev ajakirjanik.

Rootsi Eestlaste Esinduses t[...] munud koosviibimisel tervitas e[...] mees prof. Hans Kauri ning sõ[...] rade ja kolleegide poolt ütles j[...] bilarile sooje sõnu REE büroo[...] hataja ja „Kontakti" toimeta[...] Ahti Pae, kes üle andis kinn[...] ümbriku. Õnnitluslilled andis [...] Silvia Ugandi.

Juubilar oma vastuses ja tä[...] sõnas jutustas humoristlikus v[...] mis huvitavamaid episoode o[...] pikast elust ja huvitavast töö[...]

FINN-AUTO
Teen kõiki mehaanilisi parand[...]
(mitte keretöid)
3323 Danforth Ave. Tel. 691-95[...]
RISTO SAARENVIRTA

KAASMAALASED!
Puhastan keemiliselt (steamc[...] ning) Teie diivanid ja toolid, [...] bad seinast seina ja lahtised [...] oma kodus. — Hel. Erik Lo[...]
447-9834

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame v[...] nii linnas kui ka suvilates[...]

Taivan võib langeda rünnaku ohvriks

PEKING — Hiina peaministri abi Teng Hsiao-ping, keda peetakse Hiina uue välispoliitika isaks, tähendas Pekingis peetud pressikonverentsil Ühendriikide ajakirjanikele, et Hiina valitsus taotleb Taivani ühendamist Hiinaga rahuliku teel, kuid see ei tähenda veel seda, et Hiina loobuks vajaduse korral „teiste vahendite" kasutamisest. Tengi sõnavõtt oli teataval määral kiilmaks dushiks Ühendriikide välispoliitika kujundajatele kuna seni antud informatsiooni kohaselt olid hiinlased andnud kindla lubaduse, et nad sõjaga ei hakka Taivani vallutama.

Peking lubab Taivanile autonoomiat

PEKING — Hiina peaministri asetäitja Teng Hsiao -ping mainis Pekingis külas viibivatele Ühendriikide senaatoritele, et Taivan võib säilitada oma valitsuse ja sõjaväe ning tegutseda autonoomse riigina kui ta ühineb Hiinaga. Teng kinnitas, et Hiina kasutab Taivani suhtes jõudu ainult siis kui Taivani valitsus keeldub Hiina valitsusega läbirääkimistesse astumast või kui N. Liit segab vahele Taivani küsimuse lahendamisele. Ühendriikide poliitilistes ringkondades mainitakse, et Tengi seisukohtade tuumaks on Rahvusliku Hiina juhtide loobumine oma suveräänsest võimust Taivanil.

Carter ei poolda uut lennukite emalaeva

WASHINGTON — Ühendriikide president Carter lükkas tagasi kaitseminister Browni ettepaneku uue 90.000 tonnise lennukite emalaeva ehitamiseks. President toonitas, et ta pooldab nende hiiglaste asemel väiksemaid sõjalaevu ning tegi kaitseministeeriumile ülesandeks vastavate plaanidega alustamiseks. Presidendi otsus oli Pentagonile üllatuseks, kuna kaitseministeeriumi juhtivad ringkonnad olid veendunud, et Carter toetab uue suure lennukikandja ehitamist.

Voldemar Kurese juubel

STOKHOLM — Stokholmis pühitses oma 85. sünnipäeva eesti ajakirjanduse veteran Voldemar Kures, kes on töötanud 68 aastat sulemehena ning on veel praegugi vaatamata oma kõrgele elueale tegev ajakirjanik.

Rootsi Eestlaste Esinduses toimunud koosviibimisel tervitas esimees prof. Hans Kauri ning sõprade ja kolleegide poolt ütles juubilarile sooje sõnu REE büroojuhataja ja „Kontakti" toimetaja Ahti Pae, kes üle andis kinnise ümbriku. Õnnitluslilled andis üle Silvia Ugandi.

Juubilar oma vastuses ja tänusõnas jutustas humoristlikus vormis huvitavamaid episoode oma pikast elust ja huvitavast tööst.

FINN-AUTO

Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)

3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553

RISTO SAARENVIRTA

KAASMAALASED!

Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik 447-9834

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka envilates

Bonnis 10. detsembril korraldatud inimõiguste nõudmise demonstratsioonrongkäigul kogunesid eestlased Bonni turuplatsil sini-must-valge lipu alla. Paremal lipu kohal karvamütsis Eestlaste Keskkomitee esimees J. Västrik. Foto: R. Laev

Stalini ja Hitleri perioodid Balti riikides uurimisele

Üleskutse Balti ajaloolastele

Balti Teaduslikul Ühingul, Association for the Advancement of Baltic Studies, on kavas korraldada 1980-ndal aastal Ühendriikides seitsmes Balti Uurimuste konverents. Selle ettevalmistustööde raamides on konverentsi programmi-komitee avaldanud üleskutse uurimistööde esitamiseks Stalini ja Hitleri võimuperioodi ükskõik millise küsimuse kohta Balti riikides 1940—1953 aastate ajavahemikus.

Balti Teaduslik Ühing AABS on otsustanud pöörata erilist tähelepanu Balti riikide ja rahvaste lähisajaloo uurimisele, milleks AABS'i juurde loodi ka erikomitee prof. V. Stanley Vardys'e juhtimisel.

Prof. Vardys on täie õigusega rõhutanud, et Balti ajalugu 1940—1953 aastate perioodil on leidnud väga vähest teaduslikku käsitlust.

Sellepärast siis ka tahetakse lähisajaloo uurimisel Balti riikide iseseisvuse kaotamise küsimuste kõrval uurida ka selliseid küsimusi nagu Nõukogude ja Saksa okupatsioonid, deporteerimised, massimõrvad, stalinistlik surveperiood pärast sõja lõppu, vastuhakkamised võõrastele okupantidele jne.

Võimalike eriküsimustena on kõne all olnud järgmised küsimused, millised vajavad teaduslikku läbiuurimist:

— Balti riikide elanike suhtumine Nõukogude okupatsiooni 1941, kaasa arvatud vähemusrahvuste ja erinevate sotsiaalsete klasside hoiak;

— Nõukogude poliitika 1940—41 eriti sellistes küsimustes, millised mõjutasid elanikkonna üksikute gruppide vahekordi ja omavahelisi suhteid;

— 1941. aasta sündmuste üksikasjalik uurimine, kaasa arvatud metsavennad ja püüded iseseisvust taastada.

— Eesti, läti ja leedu üksused saksa vormis.

— Baltlaste saatus kontsentratsiooni laagrites.

— Baltlaste vastupanu Nõukogude võimule 1940, samuti kui ka vastupanu Saksa okupatsiooni ajal.

— Juutide abistamine baltlaste poolt Saksa okupatsiooni ajal.

— Ulatuslikud deporteerimisi Nõukogude võimude poolt 1941.

— Relvastatud vastupanu Nõukogude võimudele 1944—1952.

Eeltoodud on vaid mõned või malikud uurimisteemad, millised vajavad üksikasjalikku käsitlust ning uurimistulemuste avaldamist mõnes suurkeeles, et see oluline materjal oleks kättesaadav läänemaailma uurijatele.

500 sõna pikkused kokkuvõtted uurimistööde ettepanekutest palutakse saata aadressil: Professor V. Stanley Varys, Dept. of Political Science, University of Oklahoma, Norman, Oklahoma 73019. Esitatud ettepanekud või ka juba lõpetatud uurimistööd võetakse kaalumisele võimalikuks esitamiseks Balti Uurimuste seitsmendal konverentsil 1980, mille täpne koht ja aeg peaks selguma kõige lähemal ajal.

Eesti perekond Lõuna-Kalifornias otsib

MAJAPIDAJANNAT

Mugav tuba oma vannitoa ja TV-ga. Lapsed koolieas, maja korrastamise kohustusi pole. Tasu kokkuleppel. Kirjutada aadressil: P.M., 15739 High Knoll Road, Encino, California 91436.

Emil Eermele kolm kõrgemat auhinda fotovõistlusel

Ontario Ministry and Transportations'i kuuti ilmuv ajaleht „MTC news" avaldas oma novembrikuu numbris ministeeriumi teenistujate hulgas peetud fotovõistluse tulemused. Kokku oli saadetud võistlusele 160 tööd, millest neljaliikmeline zhürii valis paremad punktide alusel välja, kusjuures arvestati tehnilist ja loovat külge.

Kõrgeima auhinna võitjate hulgas on kolm Emil Eerme värvifotot, „Ma olen konn. See on mu silm", „Pärast vihma", „Varajane hommikune aken" ja esimene auhind fotole „Pesupäev Peggy's Cove'is".

FINNISH DELICATESSEN

(Endine Parkway äri)

461 Queen St. W. — Tel. 363-7676

5 ust läänepool Spadina Ave.

TÄHELEPANU! Uued lahtioleku ajad: esmasp. — reedeni 9—6, laup. 8—4

Palume suuremad leiva ja munde pagaritoodete tellimised sisse anda 2 päeva varem. Aitäh!

Toronto Eesti Ühispanga juubeliaktus ja koosviibimine

Toronto Eesti Ühispank tähistab reedel, 19. jaanuaril, Toronto Eesti Majas pidulikult oma 25. aastapäeva. Aastapäeva tähistamine algab kell 19.30 aktusega, kus on ette nähtud lühikesed sõnavõtud ja tervitused ning muusikaline osa, milles esinevad bariton Avo Kittask ja pianist Asta Mitt. Pidustuste kavas on ette nähtud ka kohvilaud ja tants. Kuna Eesti Maja ruumid on paljude külaliste vastuvõtuks piiratud, siis on osavõtt võimaldatud eelregistreerimisega pangas asjaajamise tundidel.

Helilooja Edgar Arro suri Eestis

Tallinnas suri möödunud aasta lõpul 24. detsembril helilooja Edgar Arro, kes oli sündinud 24. märtsil, 1911. aastal. Edgar Arro lõpetas Tallinna konservatooriumi kahel erialal — A. Topmani oreliklassi 1935. aastal ja A. Kapi kompositsiooniklassi 1939. aastal. E. Arro oli silmapaistev helilooja kuid kõrvuti sellega ka hinnatud muusika pedagoog.

Tema viimase aastakümne jooksul loodud loomingus on eriti hinnatud tema „Eesti rahvaviisid orelile", mis kuuluvad eesti heliloomingu tippsaavutuste hulka.

E. Arro oli okupeeritud Eestis Heliloojate Liidu juhatuse liige ning 1967. aastal annetati talle „Eesti NSV rahvakunstniku" nimetus. Teda oli okupatsioonivõimude poolt austatud ka mitme medaliga ja aukirjadega.

Informatsiooni Muusikakonverentsi võistlusest osavõtjaile

Keelpillide klassis (viiul, viiola, tshello) osavõtjad esitavad 2 pala vabal valikul, millest üks peab olema eesti helitöö või rahvaviis (noortel soovitav kasutada Juhan Aaviku lastelaule, mille saated olemas).

Laulusõprade klassis esitavad lauluhuvilised osavõtjad ühe eesti laulu vabal valikul.

Informatsioon ja registratsioon: Margit Viia, tel. 222-6359, aadress: 398 Empress Ave., Willowdale, Ont. M2N 357.

Ametlikuks võistluste klaverisaatjaks on Chares Kipper, tel. 691-7654.

Toetusi H. Jänese mälestusfondist

Rektor Henno H. Jänese nimelisest Mälestusfondist jagati sel aastal toetusi järgmistele isikutele ja asutustele: Helen Antsmaa, Tiina-Mai Finsbæck, Triinu Wiiburg, Eesti eksamikomisjon Londoni ülikooli juures, Eesti Keele ja Kirjanduse Instituut ja Stokholmi Eesti Gümnaasium.

H. Visnapuu auhind Arved Viirlaidile

NEW YORK (VES) — Vabade eestlaste ainus ülemaailmne kirjandusauhind, mis loodi 1951. a. luuletaja H. Visnapuu mälestuseks, langes sel aastal Kanadas elunevale luuletaja-proosakirjanikule Arved Viirlaiule tema värsikogu eest „Käsikäes".

Zhürii, koosseisus mag. Mall Jürma, dr. Alfred Kurlents, dr. Viktor Kõressaar, dr. Feliks Oinas ja kirjandusloolane Ety Sirg, pidas oma koosoleku 27. dets. New Yorgi Eesti Majas, kus tuli vaatluse alla 13 teost, mis Visnapuu kirjandusfondi põhikirja kohaselt ilmusid perioodil 1. oktoobrist 1977 — 30. septembrini 1978. Kuna kõnesoleval perioodil ilmus silmapaistvalt rohkesti luuletuskogusid, keskendus zhürii tähelepanu lüürikale. Auhinna andmist Viirlaiu kogule „Käsikäes", mis on autori viies, põhjendas zhürii järgmiselt:

„Värsikogu „Käsikäes" on sisult mitmekülgne ja mitmes suhtes uudne nii temaatikalt kui ka vormilt.

Kogu on individuaalselt autobiograafiline, eriti oma vallatlevalt tagasivaatavate värssidega lapsepõlve. Uudne on kogus ka rahvalaulu vormi rakendamine selle moodsal kujul. On poeemide huvitavaid figuraalseid paigutamisi ja haiku taolisi mõtteteri.

Ühteaegu esineb luuletaja selles kogus kui esteet ja poliitik. Kui „eilne sõdur" ja vabadusvõitleja on ta kogu teises pooles andnud iroonilisi värse suurriikide tõdede väänamise, tuimuse ja pimeduse kohta.

Kuigi ta ütleb „Napperidades", et „valukildudest koosneb mu jutt / naer üllas on, tean. / Kuid üllam on nutt", on ta värsid mehised ja neis on ka „lootusekoitu".

Luuletaja on oma läkituse sügavad mõtted tähenduslikult vorminud luuleks, millel on ajalooline väärtus."

Peale kümne romaani, millede enamus käsitleb eestlaste viimaste kümnendite vabadusvõitlust, on Arved Viirlaid avaldanud varem neli luuletuskogu pealkirjadega „Hulkuri evangeelium" (1948), „Üks suveõhtune naeratus" (1949), „Hõllalaulud" (1967) ja „Jäätanud peegel" (1962).

H. Visnapuu nim. Kirjandusfondi auhind on rahaline ning selle aasta oma järjekorras 27-s. Esimene auhind 1953. a. määrati vanameister August Mälgu kaheköitelisele romaanile „Tee kaevule". Auhind kuulutatakse igal aastal välja kadunud luuletaja sünnipäeval, 2. jaanuaril. H. Visnapuu suri New Yorgis 5. aprillil 1951.

Moskva kritiseerib USA ja Hiina vahelist koostööd

MOSKVA — Pärast seda kui Ühendriigid ja Hiina sõlmisid diplomaatilised sidemed ja töötasid alustada omavahelist tihedat majanduslikku ja poliitilist koostööd, saatis N. Liidu president Brezhnev president Carterile läkituse, mida Washingtonis tõlgitseti kui leplikku kommentaari Hiina ja Ühendriikide lähenemisele. President Carter mainis oma pressikonverentsil, et Brezhnevi läkituse kohaselt aitab Hiina ja Ühendriikide üksteisele lähenemine kaasa rahu säilitamisele maailmas.

Nüüd aga kinnitatakse Moskvast pahandatult, et Carter on Brezhnevi läkitust vääralt tõlgendanud ning et N. Liit ei ole kuidagi rahul Hiina ja Ühendriikide koostööga.

„Tass" avaldas Hiina-Ühendriikide kokkuleppe kohta kritiseeriva kirjutise, millest võis ka välja lugeda, et venelased ei soostu president Carteri hinnanguga Brezhnevi läkitusele.

„Tass" mainis, et Brezhnev oma vastuses lähtsalt kordas Carteri väljendusi, mille kohaselt Hiina ja Ühendriikide lähenemine on mõeldud maailmas rahu säilitamiseks kuid Brezhnev ei ole omalt poolt deklareerinud, et see kokkulepe on maailma rahu säilitamise huvides. „Tassi" väljenduste kohaselt ei nõustu Brezhnev sugugi sellega,

et Hiina ja Ühendriikide ühise koostöö kommunikees lubatakse vastu astuda kõigile sellistele taotlustele, mis üritavad hegemooniat Vaikse ookeani ja Aasia piirkondades.

Moskvas arvatakse, et need väljendused on suunatud otseselt N. Liidu vastu, kuna Pekingis süüdistatakse pidevalt, et N. Liit taotleb „hegemooniat" Aasias.

Teng külastab ka Ühendriikide farme

WASHINGTON — Ühendriikide pealinnas oodatakse suure huviga Hiina peaministri asetäitja Teng Hsiao-pingi külaskäiku, mis kava kohaselt toimub jaanuari lõpul. Valitsuse ringkondades arvatakse, et Teng ei rahuldu mitte ainult Washingtoni külastamisega, vaid ta tahab sooritada Ühendriikides ka ringsõitu, külastades farme, vabrikuid, kivisöekaevandusi ja õliallikaid.

B&V INSTALLERS

Installeerime ja parandame KÜTTESEADELDISI

Läti ettevõte o. Hel. õhtuti

V. IVANS 763-3374

R. BULOVS 638-5478

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. Tel. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, külpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

EUROOPAMAITSELISED JUUSTUD, KALAKONSERVID, DELIKATESSID

Ari lahtioleku-ajad: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 8.30—2. Esmasp. suletud.

SPORT

Esikoht Muskoka-loppetil

Allan Mägi võitis noorteklassi 10 km

Reijo Puiras Thunder Bayst, kes on varem olnud Kanada rahvusmeeskonna liige, saavutas kolmandat korda esikoha kümneaastaseks saanud Muskoka-loppeti murdmaasuusatamise võistlusel möödunud nädalalõpul Huntsvilles. Puiras võitis meeste eliitklassis Kanada suurimal murdmaasuusatamise võistlusel rekordilise ajaga 30 km rajal, suusatades Port Sydneyst Hidden Valleysse ajaga 1.40,08, võites sellega Matti Mäki poolt välja pandud auhinna.

Puirase järel tuli teisele kohale Kanada olümpiameeskonna ja Eesti Suusaklubi liige Robert Vellend, kelle ajaks oli 1.40,51; kolmandaks jäi David DeLange Sudburyst ajaga 1.44,40.

Meeste eliitklassis oli esimese kümne hulgas veel teiseks eestlaseks üheksandale kohale tulnud Peeter Saar, kes õpib praegu Ottawa ülikoolis.

Võistlejate hulgas olid veel Martin Vellend ja Jaan Roos.

Naiste klassis oli 10 km distantsil esimene Cheryl Niemuller Torontos, aeg 39,34. Ühtki eestlast naiste klassis ei võistelnud. Enamus võistlejaist on üliõpilased, kellele suusatamine on hinnatud spordialaks saanud.

Noorte klassis 10 km distantsil tuli esimeseks Allan Mägi, Eesti Suusaklubi liige, ajaga 39,23,

teiseks Glen Geddes 39,24, kolmandaks Michael Sadul 45,15. Kaks viimast kuuluvad Eesti Suusaklubisse. 12. kohale tuli noor Mehis Kivilo, aeg 52.40.

Ilm oli suusatamiseks väga soodne, sadas kerget lund. Kokku võttis võistlusest osa üle 1500 suusataja, vanuses 5 kuni 71, kelleks oli 71-aastane Lembit Kõva, kes on seni kõigest sealseist võistlustest osa võtnud.

Robert Vellend teisel kohal Midlandis

Möödunud laupäeval peetud Southern Ontario Divisioni murdmaasuusatamise võistlusest Midlandis, millest 250 suusatajat osa võtsid, tuli meeste 10 km klassis esimeseks soomlane Reijo Puiras Thunder Bayst, aeg 35,14, Robert Vellend Eesti Suusaklubist jäi teiseks, aeg 35,41, kolmandaks jäi Midlandi suusataja Don Foster, aeg 36,31.

Spordiuudiseid kodumaalt

54 spordiajakirjanikku, tele- ja raadiokommentaatorit Eestis valisid 1978. a. Eesti sportlasist parimaid. Nagu neljal eelmisel aastal, tunnistati ka tänavu parimaks meestest jalgrattur Aavo Pikkuus, kes sai ringküsitlusel 510 punkti. Ta kuulus möödunud aastal N. Liidu võidukasse koondisse, jäädes individuaalselt lõpuks küll kuuendaks, saades siiski üldiselt parimaks kohapunktidega. Võttis osa maailmameistrivõistlusel 100 km meeskonnasõidust, saades hõbemedali. N. Liidu meistrivõistlustelt aga tõi kaks kuldmedalit. Sellele lisaks ta võitis Kesk-Itaalia ja Jugoslaavia jalgratturite võistlused.

Teisele kohale tuli võrkpallur Viljar Loor 453 punktiga. Tema suurimaks saavutuseks oli hea esinemine võrkpalli maailmameistrivõistlusel N. Liidu meeskonnas, kes saavutas kuldmedali.

Kolmandaks tuli maadleja Avo Talpas. Tuli möödunud aastal N. Liidu meistrkis klassikalises maadluses I keskkaalus ning võitis esikoha rahvusvahelistel võistlustel Türgis ja Poolas. Saadud punktide arv 372.

Neljandaks tuli 309 punktiga jooksja Enn Sellik. Ta oli võidukas N. Liidu ja Lääne-Saksa, N. Liidu —Poola ja Ida-Saksa maavõistlustel ning vendade Znamenskite mälestusvõistlusel. Ühtlasi saavutas ta 10.000 m jooksus rekordiajaks 27.40,6, millist rekordit pole sellistel tuntud kergejõustikumaadel nagu USA, Lääne- ja Ida-Saksamaad ja Poola.

Viiendaks 24 punktiga valiti Vello Kuusk Haapsalust, kes võitis möödunud aasta algul Poolas Euroopa meistri tiitli jäänurjetamises, hiljem tuli ka N. Liidu meistriks, saades aga maailmameistrivõistlustel pronksmedali.

Edasi järgnevad tõstja Karl Utsar, purjetaja Aleksander Zõbin, laskur Matti Jõgi, allveesportlane Anatoli Dalidovish ja kolmikhüppaja Jaak Uudmäe.

Naistest valiti viis parimat. Esikohale tuli 245 punkiga sõudja Reet Palm. R. Palm on Tartu ülikooli kehakultuuriteaduskonna üliõpilane, kes oli eessõudjaks Uus-Meremaal peetud maailmameistrivõistlustel pronksmedali saavutanud N. Liidu neljasel parisaerulisel roolijaga paadil. Sama paatkonnaga sai ta ka N. Liidu meistri tiitli.

Teiseks valiti 165 punktiga Pärnu II keskkooli abiturent Silva Oja, kes möödunud suve jooksul tegi Eesti kergejõustikutabelisse 9 parandust neljal alal. Ta hüppas kõrgust 1.85, kaugust 6.28, jooksis 100 m tõkkeid 13,55 sek., kogus viievõistluses 4343 punkti. Nii rahvusvahelisel kui N. Liidu ulatusega noortevõistlustel saavutas ta alati esikohti.

Tallinlanna Eda Laan oli kolmas 146 punktiga. Tema tunnistati N. Liidu 1978. a. parimaks naispurilenduriks, olles absoluutne võitja nn. sotsialismi maade võistlustel.

Talle järgnevad ujujad, Kaire Indrikson sai 100 ja Marina Trofimova 37 punkti.

RISTSÕNA NR. 982

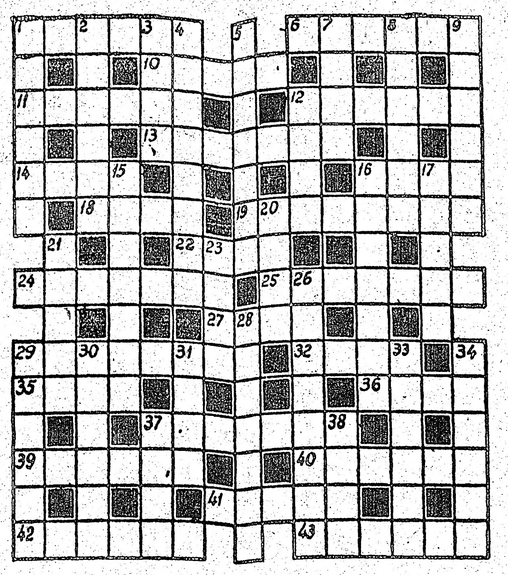

Põikread: 1. Suur nimi eesti kirjanduses, 6. Kaasomanik ettevõttes, 10. Tekib põlemisel, 11. Tõtlev, läbematu, 12. Inetu tegu, 13. Vananenud keelend, 14. Asula, 16. Valitsejate lisanimi, 18. Hoiuruum, 19. Endine eesti ajaleht, 22. Elukutse, 24. Rõdu, 25. Volitus, volikiri, 27. Lehtpuu, 29. Keemiline element-metall, 32. Kaunis, 35. Naisenimi, 36. Sõbramees, 37. Auaste sõjaväes, 39. Endisaegne kuivainete mõõt, 40. Orden, 41. Toiduaine, 42. Suur lind, 43. Sportlane.

Püstread: 1. Asub üleval kõrgel, 2. Liiklusvahend ühes omapärases linnas, 3. Eesti naiskirjaniku eesnimi, 4. Osa hobuse rakendist, 5. Piiritus, ääretus, 7. Näo osa, 8. Jõuetus, 9. Jõgi Lääne-Eestis, 12. Oli, viibis, 15. Minevikus, 16. Kõrgema riigiorgani seaduse jõuga akt, 17. Eesti naiskunstnik Kanadas, 20. Kuivalt destilleerima, 21. Tallinn ühes võõrkeeles, 23. Meremadalik, 26. Üks abielupooltest, 28. Kuulsa helilooja üks eesnimedest, 29. Maailma põhjapoolsemaid sadamalinnu, 30. Kuninganna Victoria kaasa, 31. Väike laps, 33. Ebaselge, 34. Valge ja neegri järglane, 37. Terav konksuke, 38. Imikul suus.

SILPRISTSÕNA LAHENDUS

Põikread: 1. Murakas, 3. Piusa, 5. Tori, 6. Tera, 8. Visa, 10. Hõbe, 12. Habe, 14. Laba, 16. Vajaka, 18. Labajala 20. Rahel, 21. Siki, 23. Jube, 24. Romanovid, 25. Puka, 27. Tuli, 28. Lähe, 29. Lavakunstnik, 32. Navesti, 35. Saarne, 36. Kellel, 38. Vile, 39. Madrus, 41. Levik, 43. Koha, 44. Keris, 45. Torkama.

Püstread: 1. Muri, 2. Kaste, 4. Savi, 5. Tobe, 7. Raha, 9. Salaja, 10. Hõre, 11. Kaja, 13. Bela, 15. Balalaika 16. Vahel, 17. Kasimatu, 19. Bager, 20. Rabe, 22. Kinolina, 23. Jumala saar, 25. Puhe, 26. Mustkunst, 28. Läti, 30. Vanemad, 31. Nikkel, 33. Vestel, 34. Vurle, 37. Lelle, 38. Viha, 40. Ruske, 42. Viktor, 43. Koma.

RAAMATUID

müügil

„VABA EESTLASE" TALITUSES

	Hind	Saatekulu
	$	$
Hanno Kompus — Kustutamata nälg kunsti järele	11.—	85
L. Wantras — Liivaklaas	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skauttikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumehiilased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Karin Saarsen — Lohengrini lai kumine	4.50	15
Herbert Salu — Utoopia ja futureloogia	4.50	25
Triinu" üksiknumbreid	1.50	
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	4.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andrus — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi alnal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
A. Käbin — Vaim ja muld	5.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20
H. Oja — Koputused eneses (luuletuskogu)	1.50	25
H. Oja — Tunnete purdel (luuletuskogu)	2.75	25
A. Küng — Mis toimub Soomes?	14.—	50
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.—	40
E. Sanden — Mitme näo ja minega	12.50	50

RAAMATUID LASTELE:

Ilme Ivandi — Pargi	3.50	35
Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

TÕNIS ja MAI MIGAGU

MEIE MEHED KUI METSAPULLID

Romaan vanast armsast Pärnust

11.

Õhtul istusime kolmekesi Ismaeli kabinetis ja sepitsesime tulevikuplaane.

„Meil on nüüd linnas oma maja ja aed. See on hea. Olen rühmeldanud talus küllalt kaua — on aeg tõmmata hinge tagasi ja arstida vana jooksvat. Seda talus ei saa. Papissaare jätan Rähna ja ta naise hooleks. Nad on tublid läbi ja läbi ning neid võib usaldada. Ega sul midagi selle vastu ole, kui kolime Martaga nüüd su majja? Marta võtab lilleäri enda kätte ja mina hakkan käima mudavannis."

Mul oli raske varjata oma rõõmu. Ükskõikset nägu tehes vastasin:

„Mitte vähematki — minust ei ole ju aednikku ega äripidajat."

„Siis pead minu ja Marta kätte andma alumise korra koos kontoriga."

„Advokaadikontori leiavad kliendid üles ka ülemiselt korralt."

Järgmisel hommikul sõitsin linna koos Martaga. Ta viis panka kirja ja tõi Ismaeli arvelt mulle pataka raha. Lepingu sõlmimine notari juures ei nõudnud palju aega. Paari tunni pärast olin maja ja lilleäri omanik.

Veel sama päeval reisisin Riiga, kus korjasin kokku oma krimpsukrampsu ja jätsin jumalaga printsipaal Jaaksoniga. Tuhnisin läbi ka Riia raamatukauplused ja varustasin end juriidilise kirjandusega. Jõudsin varakult tagasi.

Maja ülevõtmispäev saabus. Ismael laskis rakendada kaks hobust kalessi ette ja asus ise pukki; härrasteks meie Martaga. Et proua Birnbaumi mitte ärritada, otsustasime, et mängin veel mõni aeg sakslast.

Ulatades mulle võtmed, naeratas endine omanik Ismaeli poole:

„Teie oletegi siis mu maja tõeline ostja. Aimasin seda kohe — kellel muul on nii palju lahtist raha käepärast. Viisite oma tahtmise läbi. Mul ei ole midagi selle vastu, kui suured härrad sügavad kukalt. Võtate muidugi lilleäri enda kätte? Sel juhul saate mult lillede hinnakirja. Arge lööge hindu liiga madalaks, muidu mäletatakse mind kui rahva nöörijat."

Birnbaum oli lasknud maja korda seada — kõik hiilgas puhtusest, isegi aknad olid pestud. Käisime toad läbi ja jäime rahule. Marta tundis vaimustust hoolitsetud ja kaunist lilleaiast ning suurest kasvuhoonest. Aiaväravale panime sildi: „Lillekauplus ajutiselt kinni".

„Kes siit südasuvel lilli ostabki?" arvas Ismael. „Igaühel endal lilled aias."

Nii sai minust Pärnu elanik.

7. Väikelinna õhk

Paar päeva elasin ihuüksi Birnbaumi majas, uurisin kaasatoodud raamatuid, ja kui sellest tüdisin, läksin tutvuma linnaga. Piirdusin esialgu supelrajooniga, mis kihas saksa ja vene keelt kõnelevaist suvitajaist. Ilusal valgel liivarannal seisis hulk rannatoole ja madalas vees kilkas sulistavaid lapsi. Maarotina mind merevesi ei meelitanud. Eelistasin jalutada lõputuil puiesteedel või korrastatud supelpargis ja kuulata suveorkestri muusikat.

Siis saabusid alumise korra elanikud. Tulid kahe sõidukiga — esimeses Ismael ja Marta, teises valitseja Rähn, koormaks kaste ja sumadane. Ismael oli kaasa võtnud ka oma ema veimekirstu:

„Mu kõige kallim mälestus, ei raatsinud seda maha jätta."

Marta valis endale nurgatoa äriruumi kõrva, mina sisustasin üleval kolmetoalise, ooteruumi ja kabinetiga korteri.

Mööblid ühisel jõul paigale tõstetud, tahtis Marta pakkuda suurevaeva-nägijaile teed, kuid avastas, et köögis oli vesi lõpukorral. Ta küsis neiu Lillilt, kes töötas aias, kus asub kaev.

„See on siit kaugel. Ma tulen kaasa ja juhatan. Võtame parem kaelkoogud ja kaks pange, siis jätkub tükiks ajaks!"

„Oodake mind ka!" hüüdsin ja jooksin neidudele järele.

Kaev asus tõesti tükk maad eemal, järgmisel tänaval. Pumba ümbrus lainetas mudast. Mitu kaelkookudega naist ootas järjekorda.

Teelauas avaldasin kaevu üle imestust.

„Nägid nüüd üht Pärnu omapära", seletas Ismael. „Põhjavesi asub siin sügaval ja kaevude puurimine käib majaomanikel üle jõu. Selle tõttu on igas linnaosas ainult paar üksikut pumpa.

Aga oota, kui saabub talv — siis näed midagi kummalist! Et pumbatorud ei külmuks kinni, mässitakse nad sõnnikusse ja õlgedesse."

„Kaevud sõnnikuga mässitud! See on alles number!"

„Ära põlasta ühti! Vesi tuleb nii sügavalt, et sõnnik ei puutu sellega üldse kokku. Häda on vaid kevadel, kui sõnnik sulab. Siis koguneb kaevude ümber virtsa, mis kantakse laiali."

„Ja see toimub välismaalastest supelsakste silma all!"

„Ole mureta! Talvel meil võõraid ei ole ja suvel toovad teenijad vee tuppa."

Ismael võttis mu oma kostiliseks. Seadsime sisse ühise majapidamise ja otsustasime, et seni, kui mul praktika puudub, ajame teenijata läbi.

„Postimehe" Pärnu väljaanne tõi mõne päeva pärast teate, et Pärnusse asunud uus advokaat Villu Meeves, kes varem töötanud Riias. Varsti ilmus mitmes numbris kaks kuulutust:

„Advokaat Villu Meeves. Aia uul. nr. 34. Kõnetunnid e.l. kl. 10—12, p.l. kl. 3—5."

„End. Birnbaumi lillekauplus Aia uul. nr. 34 uuesti avatud. Pruudikimbud ja matusepärjad suures valikus. Omanik I. Leisik."

Kuulutused tekitasid linnas suurt kõmu — Birnbaumi maja läinud ikkagi eestlastele ja sakslaste nahk löödud üle! Meiemehed hõõrusid kahjurõõmus käsi, petetud sakslased vihastasid ja haudusid kättemaksu. Teenijate kaudu saadi teada, et lillekauplust kavatsetud isegi boikoti alla panna, kuid plaan heidetud kõrvale kui ebapraktiline — kes hakkab matusepärgi tellima Riiast või Tallinnast?

Minu pea kohale aga kogunes tuliseid süsi.

Ismael tuletas meelde, et aeg on mõtelda visiitidele. Sain temalt tähtsate isikute nimekirja, mida täiendasin. Algasin ametivõimudega — prokuröri, kohtunike ja kreisiülemaga. Vastu võeti mind lahkesti ja sooviti edu ning jõudu.

Seejärel tulid silmapaistvad eesti tegelased, nagu progümnaasiumi direktor, lugupeetud advokaat Leesment ja „Endla" esimees laevakapten August Gross.

Nooremad haritlased ja kolleegid jäid kolmandasse järjekorda.

Kapten Gross tuletas muiates meelde mu „kaheotsa mängu" Papissaarel ja küsis:

„Kummale poole te Pärnus hoiate, kas vanade rahulikkude töömeeste või noorte tuisupeade poole? Noorte sõrmed aiva sügelevad maailma ümber looma."

„Olen veel liig haljas, et otsustada", vastasin ettevaatlikult.

Kapteniproua kohmetus mind nähes, teeskles lahket perenaist, aga kadus kiiresti — hambaarsti juurde!

Meie jutt keerles „Endla" ja selle äsjavalminud suure ja nägusa hoone ümber. Õnneks olin jõudnud eesti seltskonna au ja uhkust näha oma silmaga. Taipasin, et kapten Grossil olid suured teened.

Kaupmees Herman Lessing ei seisnud Ismaeli nimekirjas. Ent mu kuri süda ei andnud rahu. Tahtsin näha, millise näoga kaupmees mind kohtab. Ka huvitas mind too Valentin, keda isa tahtis panna Papissaare peremeheks.

Kaupmehepaar ei teeselnudki rõõmu. Mind ei soovitud küll avalikult sinna, kus pipar kasvab, aga kummalgi ei olnud minu jaoks aega. Poega ma ei näinudki.

Nooremate kolleegide külastamist alustasin advokaat Eduard Kurmiga. Temast olin Ismaelilt mõndagi kuulnud: olevat eduerakonna Pärnu juht, kes kõnes ja liigutustes ahvivat järele Jaan Tõnissoni. Pretendeerivat eestlaste juhi kohale Ta edev teinepool kelkivat:

„Mida Jaan Tõnisson Tartule, seda minu mees Pärnule."

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower, Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

VABA EESTLANE

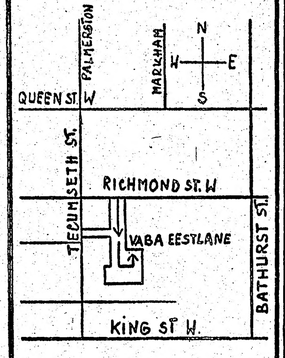

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7875

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. **kella 11-ni ja** nädala teise ajalehte **kuni kol**map. homm. **kella 11-ni.**

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul $3.25
esiküljel $3.75
tagaküljel $3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: **Box 70,**
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi **251-6495**
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

VABA EESTLANE

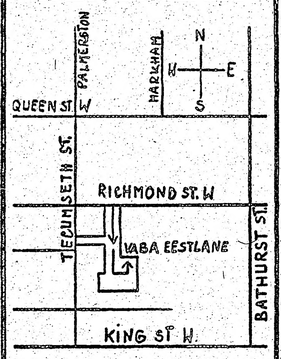

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70,
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

Registreeritud errumineku säästuplaan (RRSP)

Aasta on taas möödunud ja paljud meist seisavad lähemate kuude kestel kohustuse ees aruandluseks valitsusele oma sissetulekute üle möödunud aasta kohta. Nii föderaal- kui ka provintsivalitsuste seisukohalt on isikud ja ettevõtted kohustatud osa oma sissetulekust maksma riiklikeks vajadusteks, kui nende sissetulekud ületavad seadustes määritletud alammäärad.

Teisalt näevad seadused aga ette teatud soodustusi, või makse edasilükkavaid võimalusi, mida isikud oma suva kohaselt võivad kasutada. Silmapaistva koha viimaste hulgas omab Registreeritud Errumineku Säästuplaan (Registered Retirement Savings Plan), mida isik võib avada endale, oma abikaasale, või mõlemile.

Maksimaalseks tulumaksu vähendavaks või tulumaksust vabastavaks preemiaks on aastas lubatud $5,500 või 20% isiku teenitud neto sissetulekust.

Kui te olete aga töökoha pensioniplaani osaline, siis on piiriks $3,500 või vähema sissetuleku juures jällegi 20% teenitud neto sissetulekust. Samad ülemmäärad kehtivad ka siis kui teie ühtlasi avate säästuplaani o m a sissetulekust abikaasale, mispuhul kahe plaani preemiad kokku ei tohi ületada eelmärgitud piire. Neto töötasu määritlemiseks tuleb bruto palgast arvata maha 3% (1978. a. ülemmääraga $250), töötuse kindlustuse (U.I.) preemiad ja ametiühingu maksud. Teenitud sissetulekuks loetakse töötasud, neto sissetulek üürist, sissetulekud iseseisvast ettevõttest, alimendid, pensionid jne.

Eraldi seisundi omavad pensionärid, kes võivad kõik oma pensionid üle kanda (transfer) o m a säästuplaani.

Piiravaks kitsenduseks on, et isik peab olema alla 71 eluaasta vana. Pensionide ü l e k a n n e säästuplaani ei ole piiratud eelpool kirjeldatud ülemmääradega. Sellist ülekannet ei ole lubatud aga teha teise abielupoole säästuplaani. Viimasel juhul kehtivad jällegi 20% piirid. Olukorras, kus säästuplaani omanik on jõudnud 71 aasta ikka, võib ta jätkata preemiate maksmist oma abikaasa säästuplaani, tingimusel, et viimane ei ole jõudnud veel samasse eluaastasse. Kui isik näiteks 65 aastaseks saamisel otsustab oma säästuplaani muuta aastarendiseks (annuity), siis ta võib siiski jätkata teist säästuplaani, või maksta 20% piirides abikaasa säästuplaani.

Pensionite ülekande (transfer) korral tuleb tähelepanu juhtida veel ühele seigale. Nimelt kui see on erapension, siis täies summas ülekande korral ei saa sellest pensionist $1,000 teistkordselt näidata mahaarvamisena tulumaksulehe liinil 52. Järelikult sellisest pensionist tuleks $1,000 jätta oma säästuplaani kandmata, kuna see muutub tulumaksu vabaks lubatud mahaarvamisena.

Selle teema käsitlemisel võib tekkida küsimus, milleks siinkohal on rõhutatud kahe säästuplaani olemasolu. Seaduse üheks eesmärgiks sinjuures on olnud, anda koduperenaistele tulevikus iseseisev sissetulek. Võidakse öelda, et kui ühel abielupoolel on küllaldased pensionid, siis pensioni omaniku surma puhul tavaliselt lesk omab õigused lesepensionile. Kuid see küsimus evib tähtsuse ka seisukohalt kui mõlemad abielupooled on elus ja on jõudnud pensioniikka. Kui mõlemad abielupooled omavad vähemalt $1,000 erapensioni või aastarendise (annuity) aastas ja mõlemad omavad intresse investeerimistelt, siis 1978. aastal on abielupaaril esimene $16,720 tulumaksust vaba.

Sellist maksuvaba ülemmäära ei omata aga, kui sissetulekud on koondatud ühe isiku nimele.

Küsimust tuleb käsitleda ka investeerimise seisukohalt. Eelpoolsega on selge, et säästuplaani omamine evib tulumaksu vähendavat ja edasilükkavat toimet. Investeerimise seisukohalt tuleb pidada meeles, et näiteks $1,000 paigutamisega säästuplaani, kui teie olete tulumaksu kohuseline, siis sellest $250—300 ei ole teie raha, vaid on tõeliselt edasilükatud tulumaks. Kui teie kuulute tulumaksu maksmise kohustuse alla, siis sularaha puudumisel omab mõtet säästuplaani preemia kaitsmiseks raha laenamine, kuna selle laenu protsendid teie enda säästuplaani preemiateks on lubatud kuludena sissetulekust maha arvata.

Neid kulusid ei võeta aga arvesse, kui sissemaks on tehtud teise abielupoole säästuplaani.

Säästuplaani investeerimisega peaks esmajoones tegelema isikud, kelle sissetulek kuulub tulumaksu alla. Alla seda taset on see investeerimise seisukohalt küsitav paigutus. Näiteks, kui peale kõiki arvutusi teie tulumaksustatav summa jääb 1978. aasta sissetulekute puhul $2,310, siis tegelikult teie ei maksa mingit tulumaksu. Kui aga teie tulumaksustatav summa on $2,311, siis tuleb teil Ontarios kokku tulumaksu maksta $134.90. Tähendab ühe dollari pealt teie maksate 135% tulumaksu. Kui selline olukord ilmneb alles peale kalendriaasta lõppu, siis seaduslikult vaevalt teisi võimalusi selle vältimiseks on, kui seda pakub säästuplaan.

Säästuplaani preemiate arvel sissemakse 1978. aasta eest on lubatud teha kuni 60 päeva jooksul 1979. aastal.

Sissemaksu tõendi saamisel olgu sellel märgitud, kes on preemia maksja (contributor) ja kelle säästuplaani arvele on raha kantud. Puudulikult täidetud tõend toob sekeldusi tulumaksuametiga. Säästuplaane saab avada pankade, kindlsusselt side ja trustkompaniide kaudu.

Säästuplaani edaspidise saatuse kohta tuleb teha otsus enne 71 aasta vanuseks saamist. Normaalseks mooduseks on aastarendise (annuity) lepingu sõlmimine, mis tavaliselt toimub selleks õigustatud trust-kompaniide kaudu. Kui säästuplaani on kogunenud liiga väike summa, sis rendise asemel võidakse väljamaksta ka ühekordne summa.

Aastarendis võetakse harilikult omaniku eluajaks, või eluajaks mõlemile abielupoolele.

Sellele võib lisanduda teiste pärijate heaks kindlapiiriline aastate tagatis.

Kui teie sõlmite aastarendise lepingu säästuplaani summade arvel, millega teie hakkate rendist saama enne 65 aastaseks saamist, siis see summa kuulub täies ulatuses sissetulekute hulka, kuid teil puudub õigus seda tulumaksulehe liinil 52 kasutada pensionina mahaarvamiseks. Erandiks alla 65 aasta piiri on juhtumid, kui see rendis on saadud abikaasa surma tõttu, mispuhul see on tunnustatud pensionina.

E. SOOMET

Rochesteri eestlaste read hõrenevad

Kord-korralt jäävad hõredamaks Rochesteri eestlaste aktiivsed read, kes siin on tegelenud mitmesuguste eestlasi tutvustavate aktsioonidega, nagu iga aastane Folks Festival, Ikestatud Rahvaste Nädal või jõulu rahvuslike toitude ja jõulukommete demonstreerimine. Mõned on kas vanaduse, tervise või mõnel muul põhjusel avalikust tegevusest tagasi tõmbunud.

Novembri lõpul lahkus Rochesterist abiellumise tõttu Torontasse Dodi Alang, kes aastate keste! aktiivselt ja juhtivalt on osavõtnud ja kaasaaidanud kõigis Rochesteri eestlaste poolt toimepandud üritustes. Rochesteri eestlased on tänulikud Dodi Alangule kõigi selle vaeva ja töö eest, mis ta siin ühiskonna heaks tegi ja soovivad tema elumuudatuse puhul õnne ja edu ka tulevikus tema uuel elukohal.

Dodi Alangu ema ja õde elavad juba kaua aastaid Torontaos.

A. K.

Toimetusele saadetud kirjandus

VARRAK nr. 12 — 1978. Inglisekeelelise asukonna eestlaste kuukirja detsembri esimeses numbris on avaldatud: H. Riga „Mõtisklusi", C. G. Jungi „Kuld ei roosteta", H. Laaneots „Jõulutervitus kaasvõitlejatele", A. Etzioni „Youth is not a class", P. Kiik „Minu maa", „Petkuse lood", M. Künnapuu „Jõulueelne olemine", A. E. Pensa „Sakala partisanide pataljon", raamatute arvustusi, nalju, lühiartikleid ja ristsõna. Lõpus toob toimetaja ja väljaandja puhtsüdamlikult oma mured lugeja/tellija ette, öeldes „näib, et VARRAKU ehupäevad liginevad lõpule... Kui vastajate arv ei suurene, kui midagi ootamatut ei juhtu, siis VARRAKUT trükitakse veel dets. kuu ja jaanuarikuu lõpul — Eesti Vabariigi aastapäeva numbrina. Viimased oleks juba kingituseks meie pere poolt VARRAKU lugejatele..."

BALTIMORE EESTI ORGANISATSIOONIDE BÜLLETÄÄN nr. 135 — 1978. Sisus: „Kuis sügisene hämarustund võib olla kurb... ometi siimpaatne jõulupühade saabumise eel", Liili-Anne Parlo „Jõuluöö", V. M. „Laulumeeste kontsert", H. E. „Kus on 18.000 kadunud eestlast?", H. E. „EELK Baltimore Markuse koguduse perekonnaõhtu", M. L. „Televisiooniekraan Eestit tutvustamas", T. E. „Baltimore Eesti Naiskoori 10. aastapäeva kontsert", T. E. „Talveilma ennustused", informatsiooni ja teateid, nende vahel „Lehekülg noortele", kus lühilood noortelt õpilastelt pealkirjadega „Külaskäik Eestisse", „Kalastamas" ja Mütoloogia".

LÄÄNEKAARE POSTIPOISS nr. 5 (94) — Detsember 15, 1978. Vancouveri Eesti Seltsi ajakiri. Tänavuses jõulunumbris on avaldatud luuletus „Jõulu-muinasjutt", „Jõuluevangeelium", „Palve", T. Vaga „Meie süda uueks loo", K. Pikker ja V. S. „Jõulud", „Jõulumälestuste rajal", A. W. Kuidas elasid Vancouveri eestlased", Abielumees „Võõrad naised", H. Kalle „Kalevala" mardipidu", Lu „Kirjandusest ja erirahvaste kultuurist", mitmesuguseid lühiteateid, informatsiooni, reklaami ja lõpuks mitmesajaline jõulu- ja uueaastatervitajate nimekiri.

Einar Sanden, MITME NÄO JA NIMEGA. Boreas Publishing House 1978. 224 lk. Dokumentaalteos oma isiklikest kokkupuuteist ja olemasolevate andmete põhjal Arthur Hamani reeturlikust tegevusest meie rahvuskaaslaste keskel.

Einar Sanden, KGB CALLING EVE. Boreas Publishing House 1978. 224 lk. 1968. a. ilmunud dokumentaalromaani „KGB kutsub Eve!" ingliskeelne väljaanne Irja Parvest, kes astus Turisti teenistusse ja keda KGB kasutas oma huvides. Teose eestikeelne raamat äratas oma ilmumise ajal rohket tähelepanu kui „õpperaamat" kodumaal käijaile. Selle ingliskeelne väljaanne on kahtlematult vajalik neile, kel raskusi eestikeelse raamatu lugemisel, väga sobiv aga võõrastele kinkimiseks.

Hilja Treumut, Viivi Piirisild, COOKING ESTONIAN STYLE. Cover ja illustrations Tiiu Pessa. 256 lk. Möödunud aastal ilmunud kakskeelse eesti kokaraamatu suuremõõtmeline ingliskeelne väljaanne.

VALGED PÕLLUD nr. 67 — 1978. T. E. Baptisti Koguduse Misjonitoimkonna väljaande jõulunumbris on sisuks: Maire Polasheki luuletus „Kui suur sinu armastus", K. Raid „Kus on ?", O. Medri „Kristliku eluviisi alus ja eesmärk", „Nõnda on Jumal maailma armastanud...", H. van Dyke „Tõelised jõulud", L. S. „Jõulud", A. W. N. „Olgem tänulikud jõulude eest!", „Jõuluküünla legend", „Jutlustajate aruanne". E. Sirotkini mälestuste esimene osa „Sihi poole". Misjonikirju Uus-Gineast, Rootsist ja Argentiinast. Lühiuudiseid igast maailmakaarest ja pühadetervitusi.

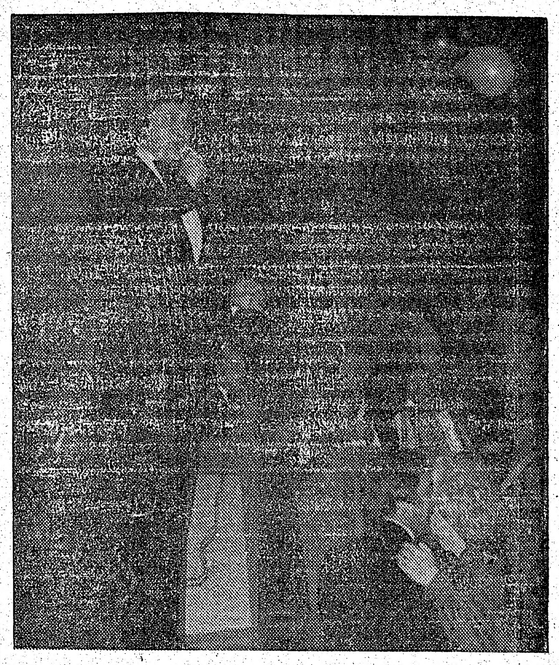

Eesti Majas peetud uueaasta-vastuvõtul laulis meeleolulisi laule bariton Avo Kittask, keda näeme V. Gustavsoni orkestri ees.
Foto: Vaba Eestlane

ESTO-80 REISIBÜROO

Olete mõelnud talvisele lennule lõunapäikesesse või suvisele reisule Euroopasse?

Kuhu te ka minna sooviksite, on võimalik et P. LAWSON TRAVEL büroo reiside nõuandjad on selle kohaga juba tuttavad ja selletõttu oskavad juhtida Teie tähelepanu SEALSETELE VAATAMISVÄÄRSUSTELE, PAREMATELE HOTELLIDELE ja HOOAJA ATRAKTSIOONIDELE —

P. LAWSON TRAVEL agentuurid omavad 31 aastat kogemusi ja teadmisi —

Kui vajate nõuannet järgmise puhkusreisi kavandamiseks, kasutage meie professionaalse personali abi!

HELISTAGE VÕI KÜLASTAGE MEID! Teie teenistuses on Torontos: Grete, Cathy, Jytte ja Dick ning Teie koduinnas lähem P. LAWSON TRAVEL BÜROO

Grete Kristoffersen | Cathy Miller | Dick Gallegos | Jytte Nicholson

P. LAWSON TRAVEL
the holidaymakers
2 Carlton St. Suite 1415 Toronto, Ont. M5B 1K2
Tel. (416) 862-8187

FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Pagariäri neile, kel on peen maitse
Ari avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—8, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

Taotletakse bussiühendust Toronto ja Udora vahel

Jõekääru eestlased aitasid tõhusalt oma allkirjadega kaasa palvekirjale, millega taotletakse bussiühendust Toronto ja Udora vahel. Palvekirjale anti kogusummas 223 allkirja, milledest 100 oli kogutud Soome suvekodu poolt, kuna üleäänud olid Kiviojalt. Jõekäärult ning Udora küla elanikelt. Vallavalitsus otsustas toetada vallavanema Joe Dalesi ja nõukogu liikme Nevil Rossi eestvõttel palvekirja, mis saadeti edasi Ontario provintsi teedeministrile ja GO transportvahendite direktorile.

Kivioja eestlaste ühing saavutas kokkuleppe vallavalitsusega, mille esitasid ühingu nimel Hella Leivat, A. Rajaste ja K. Meipoom. Inkorporeeritud ühingu juhatusesse kuuluvad pr-d Leivat, Spirka ja Rajaste ning hr-d Kirves ja Kaius Meipoom.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 11. jaanuaril 1979 — Thursday, January 11, 1979

KIREV MAAILM

ALEXANDRA — Naabrnaise näpistamine pehmelt kohalt läks Virginias elunevale Walter Combrele maksa 60 päeva vanglat, 150 dollarit rahatrahvi ja kuri loeng politsei naiskaptenilt, kes seletas talle naiste iiheõigluse liikumist. Walter ütles kohtus, et näpistatud naine on tema hea naaber. Kui see istus oma rõdul, tundis ta tungi teda „natukene kõditada". „Kõditatav" virutas talle kingaga ja kaebas kohtusse. Süüdlane kinnitas küll, et tegemist olnud „sõbraliku zhestiga", kuid kohtunik leidis, et tagumikust näpistamine pole mingi sõbralik zhest.

NEW ORLEANS — Muhamedi-usuliste juhid Ameerika Ühendriikides ütlevad, et muhamedi usk on levinenud rohkesti siinsel mandril. Praegu on ca 1,5% elanikest muhameedlased, olles suuruselt kolmandaks usuks riigis. Teisel suuremaks usuks on juudiusk 3%-ga Esimesel kohal on ristiusk oma arvukate alljaotustega.

NEW YORK — Iisraeli teadlane dr. Eliahu Stoupil väidab, et magneetilised tormid päikesel mõjutavad otseselt meie verd ja võivad suurendada südameatakkide võimalusi. Päevadel, mil kosmilne aktiivsus on suur, on päevas kaks perioodi, mil äkilised surmajuhtumid normaalsete inimeste hulgas muutuvad viiekordseks.

BRASILIA — Gustav Franz Wagner, keda süüdistatakse juutide surmamises natside kontsentratsioonilaagreis Poolas ja Austrias, tegi uue tulemusteta katse enda mõrvamiseks. See oli kolmandaks pärast mais tehtud endamõrvakatset. 67-aastane Wagner arreteeriti 31. mail Lääne-Saksa nõudel ja antakse tõenäoliselt Saksamaale välja. Seekord katsus ta end surmata pea tagumisega vastu vangla trelle.

WASHINGTON — Kongressi investeerimise komitee, pärast uurimisi Stuttgartis on teinud kokkuvõtte, et kuigi USA sõjavägi on valmis võitlemiseks ja oma kohustusi Euroops täitma, on see tunduvalt nõrgestatud droogide tarvitamise pärast. Komiteel on kavas koos sõjaliste juhtidega teha mõningaid ettepanekuid lähemate kuude jooksul selle probleemi lahendamiseks.

LOS ANGELES — 25 puhtatõulist koera, keda sheik Mohammed al-Fassi enam ei soovi, pakuti tasuta Pet Orphans, vabatahtliku loomade päästekomitee poolt soovijaile. Sheik on läinud tagasi Saudi Araabiasse ega soovinud enam maksta 10.000 dollarit kuus koerte ülalpidamise eest.

KOPENHAAGEN — Taani parlament hääletas jaatavalt kohaliku omavalitsuse andmise õiguse Gröönimaale. Sellega anti peamiselt eskimodest koosnevale maailma suurimale saarele hääleõigus oma asjade korraldamiseks. Taani on valitsenud seda 840.000 ruutmiililist saart üle 250 aasta.

HELSINGI — Soomes mõisteti 5 aastaks vangi „Soome juht" Pekka Siitoim, kes oli organiseerinud ühe kommunistliku ajalehe toimetuse ja trükikoja põletamist. Ta kaaslane mõisteti vangi 3,5 aastaks.

NEW YORK — Viis kirja, mis kirjutas süüdimõistetud mõrvar Son of Sam — David Berkowitz, müüdi oksjonil 475 dollari eest. Kolm kirja Bostoni Stranglerilt — Albert DeSalvolt olid mõne dollari võrra isegi kallimad. 480 dollarit.

NORTH ARLINGTON — Oma sõrmejälge koos sõrmega jättis North Arlingtonis, New Jerseys panka maha pangaröövel Robert Martin, kes varsti kinni võeti. Ta hoidis relva kassiirilt raha võttes käes, kuid õnnetul kombel toetas päästikule ja kuul viis tal sõrme otsast minema. Kui röövel oli läinud, võeti põrandalt sõrm ja sellelt sõrmejälg.

Peronism hõõgub edasi

Argentiina võitleb majanduslike raskuste vastu

BUENOS AIRES — Argentiina tugevaim vasakpoolne partisaniorganisatsioon ERP (Rahva revolutsiooniarmee) kuulutas enne kevadist rahvusvahelist jalgpallimängude maailmameistrivõistlust vaherahu. Vaherahu kestis võistluste ajal ja kaks nädalat pärast võistlusi. Ka teine Argentiinas tegutsev gerilja-organisatsioon Montoneros lubas vaherahuga ühineda. Riigi poliitsei- ja sõjaväeüksused tagasid äärmiselt tiheda julgeoleku, kuid ka Prantsusmaa, Lääne-Saksa ja teised riigid saatsid kohale täpsusküttе ja julgestusmehi oma jalgpallimeeskondade kaitseks.

Praegu pole veel teada kui palju ohvreid on nõudnud kahel viimasel aastal Argentiina terroristide aktsioonid. Riiki valitsev sõjaline junta on teatanud, et 4000 inimest on vangistatud. USA välisminister Cyrus Vance andis mõõdunud sügisel Argentiina valitsusele nimekirja isikuist, kelle kohta sooviti saada teateid. Nimekirja kohaselt on pärast junta võimu ülevõtmist hukatud 6000 inimest, 12—17.000 on poliitilised vangid. Iseloomustava pildi tänapäeva Argentiinast annab soome ajakirjanik Beng Lindström.

Sügisene udu lehvib Chacaruta kalmistu kohal. Siinseal läigib kuldne rist, aastaarv ja nimi paistavad vähe nõrgemalt. Mõnes kohas päike paistab läbi värvilise tinaklaasi ja paljastab toredat mahagonikirstu või paari hõbedast küünlajalga. On väga vaikne ja selle Buenos Airesi loodeosas oleva hiiglasliku surmalinna kitsail tänavail on näha vaid mõned kummargil olevad naised, kes musta riietatuina kannavad oma käes valgeid krüsanteeme. Paar surnuaiavahti koristavad lehti marmormausoleumite vahel.

Selle haudade tihniku keskel seisak ka väike grupp naisi. Üksteistkümmend tõsist, vaikset naist. Noori ja vanu. Nad ei tunne üksteist. Aga nad seisavad kõrvuti ja vaatavad liigutatuina väikest perekonnahauda oma ees. Nende huuled liiguvad hääletuis palveis.

„Antonio Peron" võib lugeda haua ukselt. Ukse kõrval on mõned pronksplaadid, kus on nimi Juan Domingo Peron.

Üks naistest läheneb haua uksele. Ta astub sammu tagasi ja hakkab nutma. Tema nuuksatused nakatuvad teistesse ja peagi nad hakkavad laulma: „Peron, Peron que grande sos, sos ei primer trabajador. Viva Peron" (Peron, Peron, kui suur mees olidki, olid parim tööline).

Keelatud laul vaikib ja grupp seisab päris vaikselt. Siis üks pöördub teiste poole:

„Ta on surnud, aga ta elab siiski. Argentiina tööline armastab teda. Argentiina rahvas vajab teda. Päev-päevalt ta kasvab üha suuremaks."

Kõneleja seljataga olev naine jätkab: „Sõjaväelased katsuvad teda keelustada. Nad usuvad, et Argentiina töölised unustavad teda ja nad peidavad teda sel viisil. Aga ta elab meie südames ja sinna me peidame tema. Ta elab igavesti. Ta on nagu Jeesus."

„Ta andis meile tööd, ta andis meile toitu ja peavarju. Ta oli meie pühak, ta armastas rahvast ja rahvas armastas teda. Selle tõttu kindralid kartsid peronismi. Nad kartsid, et peronism on rahvaliikumine. Neil võib olla püsse ja riigiaparaat, aga neil pole võimalust rahva võitmiseks, sest rahvas ei ole nende poolel."

„Elan ise tööliste linnaosas. Mäletan kuidas me kogunesime Plaza de Mayo väljakule. Meid oli miljoneid.

„Mäletan kui hästi olid meie asjad siis võrreldes tänase päevaga. Siis me võisime osta rõivaid ja toitu venitamata iga münti.

Nüüd mõned meie naabrid söövad igal teisel päeval."

„Nad tahavad meid panna unustama meie kindralit. Kindral lamab siin. Meie armastatud Evita (Peroni esimene naine) puhkab Recoletas ja praegune lesk on vanglas. Isabelita (Peroni lesk) on meie juht. Vapper naine. Peron valis tema Argentiinat juhima ja on häbenemisväärne, milliseid süüdistusi tema vastu esitatakse."

Hääled haudade vahel muutuvad tugevamaks ja naised peaaegu kiljuvad, et teha mulle ja kaaslasele selgeks, et see kaos, mis Argentiinas valitses Isabelita valitsemise ajal, ei olnud temast tingitud.

„Peapõhjuseks olid rahvusvahelised kontsernid ja suurmaapidajad, kes tekitasid anarhia ja majandusliku kaose. Nad katsusid rahvast hajutada, et neid saada loobuma peronismist. Just rikkad andsid meile tänapäevase sõjalise diktatuuri."

Nad võpatavad ja vaatavad ringi:

„Võibolla on parem, et läheme nüüd. Meil tuleb pidada meeleavaldusi." Nad võtavad oma rediküül ja turukotid ning lahkuvad igaüks ise suunas. Kui me kohtasime neid vähe hiljem, nad ei tundnud meid enam, ega andnudki märku, et oleksime kunagi kohanud.

Isabelita või Maria Estila Martinez de Peron, mis on tema õige nimi,

on süütu selles kaoses, mis tekkis riigis nende kahe aasta jooksul, kui ta oli võimul oma mehe surma järel, ütlevad tema pooldajad.

Nad ütlevad, et Isabelita lähedal olevad jultunud isikud kasutasid teda oma kasuks ega tal polnud aimugi, mis tegelikult juhtus. Aga sõdurid, kes võtsid temalt võimu 24. märtsil 1976. a. on täiesti erinevate vaadetega ja samal ajal kui süüalusele ja „esimese töölise" valitsuse vastu langeb üks süüdistus teise järel, ta ise istub koduarestis merejalaväe ühes tuiahas.

Peronismi võimuletulekust ei tulnud seda piduaega, mida ta pooldajad lootsid neil 18 aastal, mil kindral oli Hispaanias maapaos.

Partei hajumine suurenes ja Isabelita valitsuse ajal 1974. a. juulist 24. märtsini 1976. a. riik sattus täielikku segadusse. Inflatsioon oli kuni 900% aastas, korruptsioon möllas halvemini kui kunagi enne. Üle 3000 opositsiooni liikme sattus vanglasse. „Surma eskadronid", näiteks AAD (Alianza Anticomunista Argentina) mõrvasid ligemale 1500 inimest ja mõrvad finantseeriti sotsiaalminister Lopez Rega toetusel. Lopez Rega oli Isabelita lähim nõuandja, keda peeti tegelikuks riigi valitsejaks.

Sellel raskel ajajärgul sõdurid astusid jälle Argentiina poliitilisele areenile ja

lubasid riigi 25-miljonilisele elanikkonnale, et nad eemaldavad kõik häirivad tegurid ja loovad riigis tugeva majanduse.

Selletõttu tervitati sõjaväelist juntat suure rõõmuga, kui see alustas oma tööd efektiivselt ja armuta.

„Me oleme sõjas ja nõutakse aina uusi ohvreid", öeldi siis. Kui palju ohvreid võimu ülevõtmisel peetud sõda nõudis, seda ei saa kunagi teada. Sõjaväeline juhtkond on ise öelnud, et ainult Tucumani provintsis sai surma 7000. Tucumanis peeti partisanisõda partisanisõja vastu moodustatud eriarmeega suhkrupillirooväljadel ja mägestike tihnikuis. Seal peeti otsustavad lahingud ja linna ühe väljasõidu tee veerul on monument, kus on sõdur ja uhke kilp: „Tucuman — iseseisvuse hääl — revolutsiooni haud".

Üks kõrgel kohal olev kindral ütles hiljuti, et riik (s.o. rahvas) ehmataks kui see saaks teada kui palju ohvreid sõda nõuab mõlemalt poolt: „Vastased kannatavad muidugi suuremaid kaotusi kui meie.

Küsimuses on tõeline sõda, kuid me ei avalda informatsiooni, et mässulised ei pääseks uhkustama oma võitudega."

Edu sõjakäigus ERP vastu oli põhjus miks selline eriüksus moodustati ka Montoneros — partisanide vastu, kes kuuluvad teise vasakpoolsesse liikumisse, mis tekkis peronismist. Moodustati erilisi komandogruppe ja need said omale vabad käed partisanide vastu võitlemisel. Nad saavad tegutseda nii iseseisvalt, et on osutunud ohuks juba sõjalisele valitsusele enesele.

Strateegia oli, et partisanide poolt tehtud mõrvadele, atentaadikatseile ja inimröövidele vastati samal viisil.

„Me riietusime mässuliste riietusse", seletas äsja siseminister Haraguinday. Aga nüüd kui mässulised on võidetud, ei ole erikomandod oma tegevust veel lõpetanud. Mõrvad, pommiplahvatused ja inimröövid jätkuvad. Siseministri arvates tuleb see lõpetada nagu ta ütles ühel hiljutisel riigi politseiülemate kokkutulekul. „Meil tuleb puhastada politseivõimud." Sellega ta tunnistas, et valitsuse terrorist jutustavad raporidid ja süüdistused, mida levitatakse välismail põhinevad siiski tõsiasjadele, ega ole ainult Argentiina vastaste kampaania, nagu varem on väidetud.

Sõjaline junta võib lüüa käega vastu rinda ja ütelda,

et see on täitnud oma esimese ülesande — lämmatanud revolutsiooni. Aga kui tuleb küsimus teisest eesmärgist, majanduslikust stabiliseerimisest, siis pole kuulda võidufanfaare.

Majandusminister Martinez de Hozi on katsunud Argentiinas rakendada Milton Friedmani katastroofilahendust, kuid see ebaõnnestus. Kaubatase on siiski möödunud aasta hea lõikuse tõttu parem kui kunagi enne, aga inflatsioon ja elukallidus on lisandunud. Martinez de Hozi poliitika, mis näib suurepärasena paberil, on praktiliselt siiski lahendust andmata. Majandusteoreetikud võivad teda sallida, aga Argentiina rahvas ei anna talle kunagi oma heakskiitu.

1978. aasta esimese nelja kuu inflatsioon oli 46%, kuid majandusspetsialistide arvates see aasta lõpuks mitmekordistus ja tõusis kuni 200%-le.

Bulgaaria põgenik mõrvati Londoni tänaval

LONDON — Londonis toimunud kohtuprotsessil tehti kindlaks, et Bulgaariast saabunud põgenik Georgi Markov, kes tegutses antikommunistliku kommentaatorina BBC juures, oli langenud omapärase mõrva ohvriks. 49-aastasele Markovile lõi Londoni tänaval üks tundmata isik vihmavarju terava otsaga reide, mille tulemusena Markov suri. Hiljem selgus, et vihmavarju löögiga süstiti ohvri reide surmavat mürki. Samalaadselt taheti Pariisis mõrvata ka Bulgaaria põgenikku Vladimir Kostovi, kellele süstiti mürki selga Pariisi allmaaraudteel. Georgi Markovi mõrvar lahkus sündmuskohalt taksiautos ning on seni avastamata.

Rootsi politsei saab löögiüksuse

STOKHOLM (EPL) — Stokholmis õpetatakse välja 132 politseinikku eriliseks löögirühmaks terrorismi vastu.

Neid kasutatakse tulevikus ka teistes kardetavates situatsioonides nagu hõivamiste ja lennukitastroofide puhul.

Politseinike ametiühing aitab kaasa sobivate isikute väljavalimiseks. Väljaõpe algas 1. jaanuaril 1979.

Riin Rivanool

Linnapea valimised

Vaevalt mõned kuud tagasi saime oma Kesknõukogu, peamehed ja muidu asjamehed ära valitud, kui algas linna peal suur valimiskampaania hoopis teise asja pärast. Sedapuhku — linnapea. Linnanõunikud ja teised tegelased tulevad valida muidugi ka, aga linnapea oli seekordselt eriti tähtis. Sellepärast ikka, et üheks kolmest peakandidaadist oli Tony, see leedulannast naisterahva seaduslik abikaasa, ja sellepoolest on ta meile kohe nagu naabrimees.

Ärge te arvake, et see viisakas ei ole tulevast linnapead kohe eesnime pidi nimetada, aga mina olen teda vähemalt kahel korral meie rahva olemistel üsna lähedalt näinud ja selleläbi võin end nimesõprade hulka arvata. Aga ka need teised linnapead laseksid endid enne valimisi kindlalt eesnime pidi kutsuda, kui vaid valimisel hääle saaksid.

Nõnda olid siis kandidaatideks parempoolsed Tony ning David ja vasakpoolne John. See viimane oma enesekindla esinemisega tikkus need esimesed varju jätma ja keegi ei pannud ta robustsust ega silmakirjalikkust nagu tähelegi.

Meie kodu lähedale trammidepoo plankaiale oli naelutatud pikk rida nende meeste pilte, ikka kolmekesi korrast ja kordamööda aia küljes. Aga teate, keegi vastaseist oli igat Tony pilti täiendanud kihvade, sarvede ja habemega. Põrsad, nihukesed! Oleksin vastaselle sama teinud, aga polnud sellist jämedat pliiatsit kaasas. Ehk on paremgi, et ei olnud, oleks mind viimaks pilditeotamise eest puuri pistetud.

No jah, kaua aega meie ei teadnudki, et linnapea kandidaate peale nende kolme tähtsa on veel lisaks üheksa meest. Vahvad tegelased, igal oma platvorm ja lubamised.

Kui ei oleks Tony meie rahva sõber, naine meie naabermaalt ja kandidaadil häältenappust ette näha, siis oleksid me sõbrad-tuttavad sootuks teisiti valinud.

Igatahes ütles Mädariku Mirka nii:

„Minu kandidaat oleks otsemaid teada — Joe muidugi! 45-aastane liider, kes lubab seaduslikuks teha prostitutsiooni, hasartmängud ja maruhaama. See on ju selge kuld, kuis inimese õigusi respekteeritakse ja igivanad elukutsed jälle au sisse sätitakse! Yonge peal tehtaks uuesti lahti kinnipandud senised masseerimisasutused ja lõbumajad, mängupõrgud läheks käiku ja rahvas võiks meelerahus potti suitsetada."

Orukeste Olga kandidaat selle vastu oleks aga hoopis Richard, kes lubab selgeks teha narkootikaainete ohtlikkuse ja muuseas soovitab Quebecil ühineda USA'ga.

Aga võiks ju oma hääle anda ka Andrejsile, kes lubab igasse allmaaraudteejaama ehitada väljakäigud ja maksma panna riigitööliste streigikeelu.

Aadam ise valiks vist küll 23-aastase Walteri, sest see tahab paremaid autoteid ja lubab väljaehitada ekspressmaanteid. Tore! Ükski teine kandidaatidest seda ei tõota. Meil oleks just tarvis, et see poolelijäetud „Expressway" üsna meie kodu ligidalt linnast välja viiks, nii et seda pidi pääseks kerge vaevaga maakodusse. Mina muidugi selgest solidaarsusest oma kallile abikaasale hääletaksin samuti. Pealegi — kena noor mees, elukutselt õpilane ja kindlasti suurte siniste silmadega.

Üks kandidaat on veel väga kena, kuigi meie temale hääletama ei lähe: on poolakas ja üteleb, et kui nüüd paavst on poolakas, siis vajab Toronto ilmtingimata ka poolakast linnapead, kelle aastapalga ta $50 000 pealt $10 000 peale alla lubab viia. Asjal on mõte sees, tõepoolest, pealegi on Ron Morawski ainult 26-aastane ja ilma tööta majahoidja. Küll ta linnapeaks kõlbaks!

Siin maal on hääletamine üks raske asi ja ettevõtmine. Kandidaate on nii mitmeid, hääletamine on vabatahtlik ja paljud kodanikud lihtsalt ei hakka oma aega selle tühja peale kulutama. Oleks et kommunistlik riik ja üksainuke kandidaat, siis käib 99,7% hääleõiguslikke vabatahtlikult valimas, aga siin oli seekordne 44% juba kole vahva. Ühes linna eriosas käis hääletamas ainult 18%, said selle eest omale naislinnapea. Paras neile! Ärgu mehed nurisegu ühtegi, kui ise hääletama ei viitsinud minna!

Keegi Idi Amini nimeline mees Aafrikas lubas vahest ka vabatahtlikult valida, ainult et kui oled veidike valele poolele vääratanud, teeb su peajao võrra lühemaks.

On väga hea, et hääletamine on salajane. Nii võivad mitmed edukad kodanikud pärast valimisi teatada, et nad on võitjate poole peal ja hääletasid just ja ainult neile, kes võimumeesteks said.

Kui meie kõik siin siis oma hääled sõbrameestele ära annud olime ja tagajärgi ootasime, selgus kurb tõde nagu karta oli — linnapeaks sai vasakpoolne, hiljutine „hippi" ja Tony paiga peale ei saanud, sest parempoolsete hääled läksid kahe kandidaadi vahel pooleks.

„Küll te näete, mis nüüd tuleb! Kinnisvaramaksud tõusevad taevakõrguseni ja võib-olla laenatakse vaeste toetamiseks ja ulualuse ehitamiseks veel koguni raha linnadele juurdegi. Nii et varsti on pankrott käes nagu New Yorgis", hädaldas Mirka.

„Ah, mis see linnapea siis ikka ära teha saab, otsuste tegemisel on tal ju vaid üks hääl ja linnanõunikke on palju", katsusime tröösti da ja keegi lisas üsna vanamoodsalt asja selgituseks juurde:

„Aga mina ütlen, katki ega räbalasti pole veel midagi ja võidab ikkagi headus, teadus ja seadus, ning neist viimane on see kõige tähtsam."

Eks elame ja näeme.

Nalja

Leipzigi ülikooli juure korraldatakse partei poolt majandusteaduslikud kursused. Kursuste juhataja kõneleb pikalt plaanimajanduse eelistest ja küsib lõpuks:

„Seltsimees Müller, missuguses arenguastmes on teie arvates praegu imperialistlik Ameerika?"

Müller: „Ta on kuristiku äärel."

„Ja millises olukorras on N. Liit?"

N. Liit läheb nüüd iga hetk Ameerikast mööda."

Higistav üliõpilane eksamil ütleb professorile:

„Härra professor, kas teie ei saaks mulle esitada natukene kergemaid küsimusi."

„Hea meelega! Kuidas teie isa ja ema käsi käib?"

Kes on armastusjumal Amor? Itaallane või kreeklane?"

„Venelane."

„Miks just venelane?"

„Kannikad paljad, aga relv peos!"